

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 128, ЧИСЛО 18, П'ЯТНИЦЯ, 30 КВІТНЯ 2021 РОКУ

1893

Vol. 128, No. 18, FRIDAY, APRIL 30, 2021

\$2.00

Постраждав музей „Тюрма на Лонцького“ Посол України прибула у США

Музей „Тюрма на Лонцького“ після пожежі.

Ярина Ясиневич

Львів. - Через пожежу 22 квітня дуже постраждав Національний музей „Тюрма на Лонцького“, унікальна пам'ятка історії, де головним експонатом було саме приміщення в'язниці, в якій катували українських повстанців, дисидентів та борців за незалежність.

Керівник громадської організації „Центр правових та політичних досліджень Ліда Тополевська кинулася рятувати спадщину та історичні архіви у задимленому і охопленому пожежею музеї. Завдяки їй вдалося уникнути низки руйнувань, щоб пробитися всередину крізь укріплену і

(Закінчення на стор. 7)

Посол України в США Оксана Маркарова під час віртуальної зустрічі з генеральними консулами України. (Фото: Фейсбук Оксани Маркарової)

ВАШІНГТОН. – Новопризначений Посол України в США Оксана Маркарова прибула 20 квітня і 23 квітня провела віртуально першу зустріч з генеральними консулами України в Нью-Йорку, Чикаго та Сан-Франциско, під час якої обговорили ідеї покращення послуг для українців.

Провід Світового Конгресу Українців провів онлайн-зустріч з новим Послом України у США О. Маркаровою, під час якої сторони обговорили низку важливих питань, зокрема розбудову співпраці з українською діаспорою.

Укрінформ

Росія відводить свої війська

Росія відводить свої війська до місць постійної дислокації. (Фото: Арміяінформ)

КИЇВ. – 22 квітня Міністер оборони Росії Сергій Шойгу повідомив про завершення навчань у Південному та Західному військових округах. За його словами, „цілі раптової перевірки досягнуті повністю“, і війська повертаються до місць постійної дис-

локації. Президент України Володимир Зеленський 22 квітня у відповідь на це заявив, що „зменшення чисельності військ на нашому кордоні пропорційно знижує напругу“.

(Закінчення на стор. 13)

Музей Голодомору розвиватимуть спільно

КИЇВ. – 22 квітня Міністерство культури та інформаційної політики України, Національний музей Голодомору-геноциду, Світовий Конгрес Українців та Міжнародний благодійний фонд Музею Голодомору підписали Меморандум про партнерство у проєкті творення Другої черги Національного музею Голодомору-геноциду та відкриття для відвідувачів у 2023 році, з нагоди 90-их роковин Голодомору, основної експозиції новозбудованого сучасного музею.

До 30-ої річниці Незалежності України уряд має на меті завершити реконструкцію першої черги Національного музею Голодомору-геноциду, продовжувати будівництво другої черги та розпочати роботу над створенням основної експозиції музею. Меморандум є одним із кроків у низці ініціатив Президента України та уряду щодо підготовки до відзначення цієї дати.

Підписання Меморандуму є важливим для ефективної реалізації державно-приватного партнер-

ства, покликаною консолідувати зусилля держави та громадянського суспільства у справі відновлення та збереження національної пам'яті, публічної підтримки сучасної інституції – музейного комплексу Музею Голодомору – не лише на етапі її формування, а й у подальшому її сталому розвитку.

Згідно з Меморандумом, Міністерство культури та інформаційної політики України представляє державну частину партнерства та забезпечує державну підтримку реалізації проєкту.

„Голодомор – трагічна сторінка нашої історії. І правду про те, хто відповідальний за неї, має знати весь світ. Десятиліттями радянська влада приховувала цю жахливу реальність, в якій жили сотні тисяч людей. Приховувала ціленаправлений акт геноциду українського народу. Музейний комплекс дозволить забезпечити доступ до правдивої інформації, що ж відбувалося

(Закінчення на стор. 10)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Буде швидкісний інтернет

КИЇВ. – Великі міста вже давно не відчувають проблем із підключенням до мережі інтернету. Проте, за статистикою, понад 3 млн. мешканців України живуть без можливості отримати доступ до швидкісного інтернету. На подолання цієї соціальної нерівності спрямований проєкт „Інтернет-субвенція“, розповів 23 квітня Віцепрем'єр-міністр-Міністр цифрової трансформації Михайло Федоров. Завдяки здійсненню цього проєкту до кінця 2021 року понад 1 млн. українців уперше зможуть підключитися до оптичного інтернету – фіксованого швидкісного інтернету із використанням найсучасніших технологій. І саме його отримають українські села уже у 2021 році. (Урядовий портал)

■ Повернення посла Грузії

КИЇВ. – Після тривалої перерви 21 квітня до Києва повернувся Посол Грузії в Україні Теймураз Шарашенідзе. Це стало результатом домовленостей, досягнутих під час телефонної розмови Президента України Володимира Зеленського з Президентом Грузії Саломе Зурабішвілі 15 квітня 2021 року. 21 квітня відбулася зустріч заступника міністра закордонних справ України Василя Боднара з послом Грузії, під час якої сторони підкреслили прагнення активізувати розвиток українсько-грузинських відносин, взаємодію у двосторонньому і багатосторонньому вимірах з метою зміцнення безпеки в регіоні. Т. Шарашенідзе висловив солідарність з Україною, підтвердив незмінність підтримки Грузією суверенітету і територіальної цілісності України в її міжнародно визнаних кордонах. (МЗС України)

■ Україну обрано до ради ООН-Жінки

НЮ-ЙОРК. – 20 квітня Економічна і соціальна Рада ООН обрала Україну до складу Виконавчої ради ООН-Жінки на 2022-2024 роки, а також переобрала на трирічний термін до складу Виконавчої ради Програми розвитку ООН, Фонду ООН у галузі народонаселення, Управління ООН з обслуговування проєктів. Обрання України до складу керівного органу ООН-Жінки стало підтвердженням послідовного дотримання державою стратегічного курсу із забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на національному та міжнародному рівнях. У складі Виконавчої ради українська сторона продовжить зміцнювати жіноче лідерство та просувати участь жінок у політичних процесах, зокрема в контексті реалізації порядку денного „Жінки. Мир. Безпека“. Україна входить до 30 країн, на території яких реалізуються найбільші проєкти за підтримки ООН. Наша держава особливо зацікавлена в тому, щоб оперативна діяльність ООН була ефективною і орієнтованою на результат, усувалися дублювання і не допускалися прогалини у взаємодії агенцій в країнах перебування. (МЗС України)

■ „Динамо“ стало чемпіоном України

КИЇВ. – 25 квітня київська команда „Динамо“ достроково стала чемпіоном України з футболу. У 23-ій турі змагань столична команда обіграла „Інгулець“ з рахунком 5:0. За три тури до кінця змагань „Динамо“ має 58 точок і випереджає „Шахтар“ на 13 залікових пунктів. Луганська „Зоря“ відстає від „гірників“ на чотири очки, але має гру в запасі. Восстання „Динамо“ ставало чемпіоном України з футболу в 2016 році. (Радіо Свобода)

■ Встановили річний тариф на газ

КИЇВ. – 25 квітня компанія „Нафтогаз України“ оголосила про переведення клієнтів на новий річний тарифний план „Фіксований“ з 1 травня. Ціна на газ до 30 квітня 2022 року становить 7,96 грн. за кубометр без вартості доставки. „Компанія запропонувала своїм клієнтам найвигіднішу ціну на газ серед постачальників на ринку“, – наголошують у Нафтогазі. „Фіксований“ тарифний план не передбачає жодних передплат. Як і раніше, клієнти мають сплатити лише за спожитий об'єм газу за фіксованою ціною до 25 числа кожного місяця. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг ухвалила постанову, якою запроваджуються річні тарифи на газ із 1 травня 2021 року. У період дії річного контракту ціну можна буде змінювати лише у бік зменшення. (Укрінформ)

35-ТА РІЧНИЦЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ

Смертельна спадщина Чорнобиля

26 квітня увесь світ відзначає 35 роковини Чорнобильської катастрофи та підтримує Україну у вшануванні пам'яті жертв трагедії, а також відважних ліквідаторів. Їхні страждання та посвята ніколи не будуть забуті.

У 1986 році Світовий Конгрес Українців (СКУ) та його складові організації допомагали викрити радянську владу в приховуванні та запереченні найстрашнішої ядерної катастрофи в історії людства. Відразу після трагедії світові українські громади надавали екстрену допомогу та робили все, щоб залучити міжнародну підтримку. Впродовж наступних десятиліть СКУ та його складові організації запровадили численні програми медичної, гуманітарної та технічної допомоги для подолання наслідків ядерної катастрофи. Міжнародна спільнота надала сотні мільйонів доларів допомоги для стримування та ліквідації наслідків аварії.

Через 35 років радянська спадщина Чорнобиля продовжує переслідувати Україну. Сьогодні Україна зіткнулася з новою катастрофою, яку так

само спричинила Москва. Окуповані Росією території Криму та Донбасу є зонами екологічного лиха. Забруднення повітря й ґрунту, витоки хемічних речовин, затоплені шахти та загроза радіоактивного забруднення на Донбасі, забруднення Чорного та Азовського морів – усе це наслідки російської агресії та нехтування людськими життями.

„Путін приніс „Чорнобилі“ до теперішньої східної України та Криму. Дії Москви знову призвели до гуманітарних та екологічних катастроф, що торкнулися життів мільйонів людей. Це на додаток до війни, яку Путін розв'язав сім років тому, намагаючись відновити гегемонію Москви на пострадянському просторі, – зазначив Президент СКУ Павло Грод. – Так само, як радянська влада заперечувала і приховувала те, що сталося в Чорнобилі, Путін бреше і спотворює правду про трагедії та катастрофи, які продовжують відбуватися. Ми мусимо викрити велику брехню Путіна“.

СКУ

СФУЖО вшановує пам'ять Чорнобиля

26 квітня 1986 року сталася найбільша в історії людства техногенна катастрофа. В результаті вибуху на 4-му реакторі ЧАЕС в атмосферу вирвалися хмари смертельно небезпечного радіоактивного пилу. Радіоактивним цезієм було забруднено три чверті території Європи. Найбільше постраждала Україна. Аварія на ЧАЕС призвела до неоправданих екологічних, медичних, економічних, соціальних і гуманітарних наслідків. За визначенням UNSCEAR і ВООЗ, Чорнобильська катастрофа віднесена до аварій ядерних об'єктів найвищого рівня.

Політична відповідальність за катастрофу лежить на радянському комуністичному режимі-

ві, який поставив під загрозу життя і здоров'я мільйонів людей заради ідеологічних інтересів.

Завдяки демократичному співтовариству про Чорнобильську трагедію довідалися у світі. Величезну роль у поширенні правди відіграло організоване світове українство. Саме українська діаспора своєю активністю та високою громадською позицією домоглася того, що про Чорнобильську катастрофу як про злочин тоталітарного комуністичного режиму дізнався цілий світ. Звернення до урядів у країнах проживання, активні дії українських організацій, акції протестів,

(Закінчення на стор. 10)

Створили аудіосеріал „Прип'ять“

21 квітня на медіасервісі MEGOGO – найбільшого в Східній Європі відеосервісу для перегляду онлайн відео і телебачення з'явився документальний аудіосеріал „Прип'ять“ до 35-ої річниці катастрофи на Чорнобильській АЕС. Це шість епізодів із дев'ятьма реальними героями, які повертають слухача у минуле й розповідають свої особисті історії про місто Прип'ять.

Над продуктом працювала команда „MEGOGO Audio“. Для створення аудіосеріалу команда спілкувалася із жителями Прип'яті. Кожен епізод – життєвий етап героя: приїзд до міста, життя у Прип'яті, роля Чорнобильської станції, день напередодні та під час аварії, евакуація.

Режисером став Дмитро Левицький – автор театральних п'єс та засновник проєкту аудіопрогулянок, а над звуковим оформленням працювали звукорежисери Василь Явтушенко і Ася Федоскіна із „4Ears Sound Production“ та композитор Володимир Бабушкін.

„Більшість із нас знає Прип'ять як „зону відчуження“, місто, де зупинилось життя. Та мало хто пам'ятає те, чим жило місто до аварії. Його збудували ще 1970 року. Це було молоде місто із новою та зручною інфраструктурою, численною кількістю робочих місць. До 35-ої річниці катастрофи на ЧАЕС ми вирішили створити аудіосеріал зі спогадами місцевих й „оживити“ місто через історії людей, які пам'ятають інакше Прип'ять через свої сімейні події, подорожі на теплоходах, цікаву роботу на станції. В аудіосеріалі станція працює за своїм звичайним графіком, люди облаштовують свої квартири, відпочивають та подорожують, аж доки не настало 26 квітня 1986 року“, – розповідає Іван Шестаков, директор зі стратегічного розвитку MEGOGO.

Серед героїв аудіосеріалу: Валентина Ретунська, яка працювала на ЧАЕС, активістка чорнобиль-

ського руху; Олександр Демідов, у минулому працівник палацу культури „Енергетик“ Прип'яті; бібліотекарка у Прип'яті Ольга Палій; сестри Наталія Борисова та Тетяна Бутевич; Валентина Паденок, яка була старшим інженером реакторного цеху ЧАЕС; Ольга Зеленцова працювала в будівельній організації на ЧАЕС; Дмитро Небожченко працював інженером на ЧАЕС; Борис Лукашенко – колишній керівник відділу капітального будівництва ЧАЕС.

Прослуховування аудіосеріалів безкоштовне та доступне у розділі „Аудіо“ додатку MEGOGO на смартфонах на базі iOS та Android, в автомобілях із аудіосистемою Android Auto та Apple CarPlay. Крім того, аудіосеріал „Прип'ять“ став першим аудіо-проєктом, що доступний на Smart TV (розділ „Серіяли“) та веб-версії MEGOGO за посиланням.

MEGOGO

ТОЧКА ЗОРУ**Дякую, але...**

Аскольд С. Лозинський

Недавнє відведення російських військ від кордонів з Україною дає час і можливості для переоцінки. Ніхто не вірить, що бойові дії між Росією і рештою світу закінчилися. Стало більш очевидним, що, на щастя, західний світ стає більш чутливим і готовим протистояти російській агресії, хоча незрозуміло до якої міри.

Також зрозуміло, що Президент України Володимир Зеленський, хоч неофіт, але він – лідер з чітким порядком денним, навіть якщо цей порядок денний не буде повністю підтриманий глобальною цивілізованою спільнотою.

Протягом усієї недавньої кризи Президент В. Зеленський лобював прагнення Заходу до оборони України. У зв'язку з цим він був успішним. У кожному випадку, В. Зеленський піднімав питання Плянну дій щодо членства (ПДЧ) в НАТО, визнаючи, що членство в оборонному альянсі є єдиним довгостроковим рішенням проти російської агресії.

Нещодавно прийнятий Комітетом Сенату з питань зовнішніх відносин Закон для України „Про партнерство у галузі безпеки“ 2021 року (як не дивно підтриманий обома партіями) вітається, однак, очевидно, цього замало. Насправді рівень наданої підтримки є дивовижним, враховуючи

давні стосунки та знайомство голови комітету з Україною. Про НАТО згадують багато разів, але питання надання Україні ПДЧ в НАТО пропускається повністю та кричуще.

Заяви президента та секретаря Ентоні Блінкена також були в основному невдалими. Насправді дії США щодо озброєння України були набагато рішучішими та ефективнішими, ніж їхні заяви.

Згаданий закон слід надіслати назад до Комітету з включенням дуже конкретної мови, що США підтримують ПДЧ НАТО для України. Інакше закон принесе більше шкоди, ніж користи, оскільки заспокоїть погано інформованих та відверне подальше лобювання.

Хоча часто висувається аргумент, що ініціатива членів Конгресу від будь-якої партії не повинна відступати від позиції лідера партії, я хотів би нагадати своїм колегам-демократам, що якби це було так, Україна не отримала б підтримки від США під час президентства Дональда Трампа. Однак такі сенатори, як покійний Джон Маккейн та Роберт Портман, часто перемагали, незважаючи на лідера своєї партії.

Члени Конгресу мають керувати і бути представниками волі своїх виборців. Українські аме-

(Закінчення на стор. 11)

Невдала конференція про Шухевича

Василь Штокало

ТЕРНОПІЛЬ. – 5 березня міська рада одногосно постановила назвати головний стадіон міста у пам'ять Романа Шухевича. Ініціатива посадика Сергія Надала щодо найменування стадіону без одночасного історико-політичного обґрунтування спровокувала різку зовнішню реакцію, особливо з боку представників Ізраїлю та Польщі.

Пішов неочікуваний розголос. У Міністерстві закордонних справ України, коментуючи висловлювання Посла Ізраїлю в Україні про присвоєння стадіону в Тернополі імені Романа Шухевича,

назвали одним з пріоритетів державної політики України збереження національної пам'яті.

Сам С. Надал намагався впливати на події та заявив про намір провести міжнародну наукову конференцію. Дійсно, 15-16 квітня в Тернополі відбулася наукова конференція. Однак, по-перше, не міжнародна, по-друге, не за тематикою, по-третє, ініційована Послом України в Ізраїлі Євгеном Корнійчуком.

На конференції у вічі одразу кинулася відсутність представників Посольства Ізраїля та

(Закінчення на стор. 10)

Нові пісні зі старим змістом

Олег К. Романчук

60 років тому радянський поет Євген Євтушенко написав знаменитого вірша „Хотят ли русские войны“, який, покладений згодом на музику, пісню облетів світ.

19 лютого 2019 року Постійний представник України в ООН Сергій Кислиця поцікавився у російського представника Василя Небензі, „чи хочуть росіяни війни“, зачитувавши фрагмент згаданого вірша Є. Євтушенка. Цей вірш по-новому озвучила поетка Раїса Татаркова:

*Спитаєте краще матерів
Загиблих на війні солдат,
Яких убив російський „брат“,
Й заплаче мати не одна:
„Росія – це і є війна!“*

Нині у російському сегменті інтернету з'явилося багато пісень, які переспівують на новий лад переможні писання давніх російських поетів. Один із прикладів такої „пісенної творчості“ у моєму перекладі:

*До травника під Білим Домом
Російський підійшов солдат.
Він сів на мармурну колону,
Поставив поруч автомат...
Шолом посунув він на шию,
Дістав солдатський сухпайок.
І закордонну текілу
Налив в зім'ятий котелок...
Хмелів солдат, сльоза котилась,
Хрипів трофейний саксофон.*

*І на грудях його світилась
Медаль „За місто Вашингтон“.*

В оригіналі у поета Михайла Ісаковського було „Медаль за місто Будапешт“. Але чому ж так тішаться російськомовні слухачі? Скучили за воєнними перемогами?

Воістину незбагненна російська душа. Таке враження, що внуки „дідів, що воювали“ тепер вирішили виправити „найбільшу геополітичну катастрофу“. Що советські постімперці конче хочуть виграти нову світову війну.

Росіяни, які після розпаду ССРСР відчули себе ображеними і приниженими, почали „вставати з колін“ серед створених ними ж у Чечні руїн з десятками тисяч трупів, а згодом продовжили прийматися ненавистю до чеченців неподалік висаджених у повітря агентурою ФСБ будинків з мирними мешканцями. Після чого піднялася нова хвиля вбивств багатостраждальних громадян Ічкерії, почалися криваві напади російських командос у Норд-Ості та Беслані, захоплення Абхазії та Північної Осетії.

У нових мілітарних „піснях“ психотип росіянина виражений напрочуд точно і яскраво. Такою є стилістика мислення більшості громадян РФ.

Маємо справу з різновидими психологічної, інформаційної атаки. Маємо справу з психологією кримінальних злочинців, які зачинилися в Кремлі. Може, й справді доцільно перекласти англійською фрагменти воєвничих квазіпісень, щоб Захід усвідомив хід думок і „багатство“ душі квасних російських патріотів, які прагнуть кидком своїх і чужих кісток змінити історію?

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ**■ ПЦУ отримає Благодатний вогонь**

КИЇВ. – Православна Церква України (ПЦУ) отримає Благодатний вогонь на Великдень і цього року, повідомив 25 квітня Митрополит Київський і всієї України Епіфаній: „Ми не будемо замовляти чартерного літака. Але, як в минулому році, так і в цьому році ті компанії, які будуть звершувати якісь перельоти в цей час, пообіцяли, що в цьому році також доставлять нам Благодатний вогонь відразу за декілька годин після його сходження у храмі Гроба Господнього. У 2020 році ПЦУ отримала Благодатний вогонь за сприяння авіокомпанії „Міжнародні авіалінії України“ та Посольства України в Ізраїлі. (Укрінформ)

■ До ПЦУ приєдналися 700 парафій

КИЇВ. – За два роки до Православної Церкви України (ПЦУ) приєдналося близько 700 парафій, повідомив 25 квітня предстоятель ПЦУ, Митрополит Київський і всієї України Епіфаній. Владика зазначив, що є зараз декілька переходів, які не афішуються спеціально для того, щоб до кінця юридично оформити документи, а вже потім озвучити про те, що ці переходи відбулися. Українська Православна Церква (Московського патріархату) наприкінці 2020 року повідомила, що має 12,374 релігійні громади – на 36 більше порівняно з попереднім роком. ПЦУ тоді звітувала про наявність понад 7 тис. парафій. (Радіо Свобода)

■ Виявили сигарети і бурштин

ОДЕСА. – Співробітники Державної прикордонної служби та Національної поліції 21 квітня завершили перевірку 12 контейнерів з вантажем сигарет на терміналах Одеського морського порту. За результатами огляду виявлено 13,700 скринь із сигаретами на 145 млн. грн. Сигарети мали через Україну незаконно потрапити до Євросоюзу. Слідчі дії тривають. 25 квітня Львівські прикордонники викрили 66 кілограмів бурштину в мікроавтобусі, який прямував до Польщі під керуванням 40-річного громадянина України. Прикордонники зазначають, що це – найбільша партія бурштину, виявлена цього року на ділянці Львівського загону. (Укрінформ)

■ Фільм – російська пропаганда

КИЇВ. – Митрополит Київський і всієї України Епіфаній в ексклюзивному інтерв'ю Радіо Свобода 25 квітня сказав, що вважає російською пропагандою російськомовний серіал „Паломниця“, який випускає дружина Віктора Медведчука Оксана Марченко. Вона почала оприлюднювати на своєму ютуб-каналі серіал, в якому пропагує російське православ'я в Україні й його носія, Українську Православну Церкву, що підпорядкована Московському патріархатові і є частиною Російської Православної Церкви. Серіал, у якому О. Марченко їздить по монастирях автом BMW і в дорогому одязі під виглядом звичайної прочанки, почали демонструвати на початку березня, хоча видно, що деякі сцени були зняті влітку. (Радіо Свобода)

■ Підписано закон на захист українців

КИЇВ. – 21 квітня Президент України Володимир Зеленський підписав закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо споживчих кредитів, наданих в іноземній валюті. Документ покликаний захистити позичальників, які отримали споживчі кредити в іноземній валюті, але не змогли своєчасно здійснювати платежі за цими кредитами, серед іншого, через збройну агресію проти України, з початком якої відбулися значні курсові коливання, що вдарило по здатності позичальників обслуговувати валютні кредити. Але тягар від зміни курсу не має перекладатися виключно на позичальників. Тому ті позичальники, які не мали простроченої заборгованості станом на 1 січня 2014 року або погасили її до дня реструктуризації, мають право скористатися умовами реструктуризації за законом. Після реструктуризації кредит має бути погашений протягом 10 років, проценти за таким реструктуризованим кредитом сплачуються за ринковою ставкою в національній валюті. Цей закон спрощує процедури банкрутства для валютних позичальників. (Офіційне інтернет-представництво Президента України)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Байден визнав вірменський геноцид

ВАШІНГТОН. — Президент Джо Байден 24 квітня визнав масакру вірменів Оттоманською Імперією в 1915 році як геноцид. Визнання прийшло після довгого лобювання членами Конгресу та вірменсько-американськими групами. Президент Рональд Рейган назвав ці вбивства геноцидом, але його наступники уникали цього терміну, щоб не дражнити Туреччину, стратегічно важливого члена НАТО. Історики обчислюють, що 1.5 млн. вірменів загинули в цьому першому геноциді ХХ ст. Президент Туреччини Реджеп Таїп Ердоган 26 квітня назвав це визнання неправомірним. („The Washington Post“)

■ США підтримують Мінські угоди

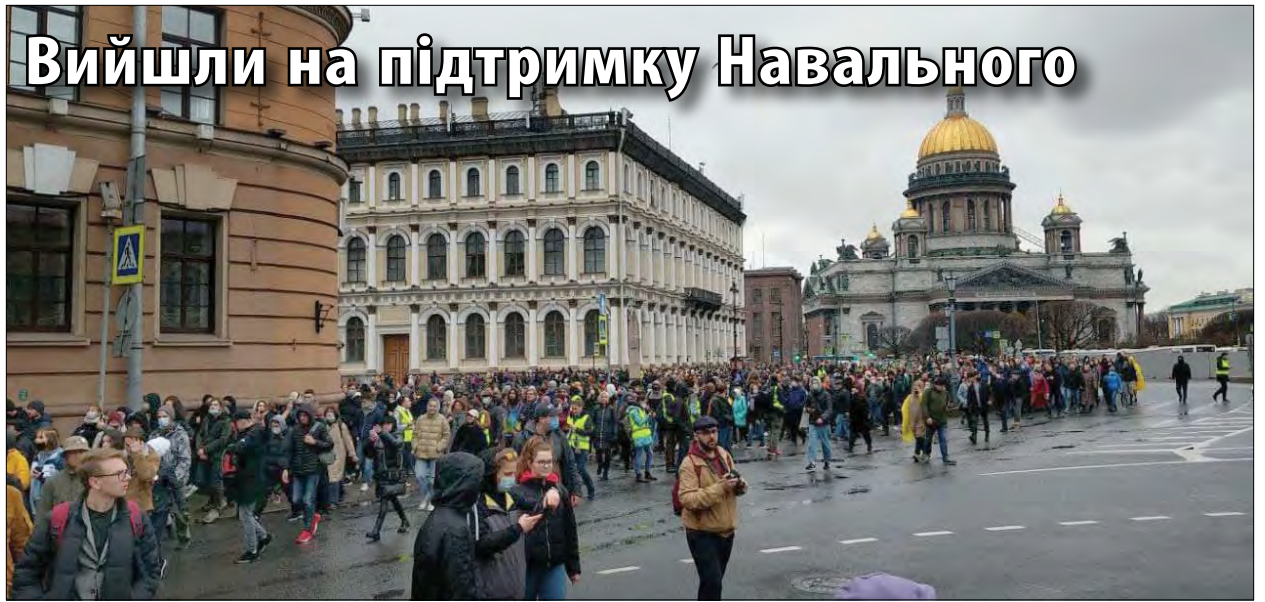
ВАШІНГТОН. — США продовжують підтримувати Мінські угоди, як рамки для дипломатичного вирішення розпалюваного Росією конфлікту у східній Україні. Про це повідомили 27 квітня у Державному департаменті. „Для того, щоб цей формат був успішним, Росія має виконати всі зобов'язання, які вона взяла на себе відповідно до цих угод, і щиро працювати, щоб закінчити конфлікт у східній Україні. Ми надалі використовуватимемо можливість брати участь у дипломатичному процесі між Україною та Росією щодо конфлікту, але Росія має припинити свою негнучкість“, – додали в заяві. Речниця Білого Дому Джен Псакі 26 квітня прокоментувала пропозицію Президента Володимира Зеленського залучити до переговорів у „нормандському форматі“ представників США, Британії і Канади. „Президент Байден розмовляв з президентом України, і звичайно держсекретар та інші спілкувалися зі своїми колегами, про те, якими є їхні потреби і як ми можемо бути ефективними партнерами“, – сказала вона. („Голос Америки“)

■ США посилюють захист від пропаганди

ВАШІНГТОН. — Федеральна комунікаційна агенція (FCC) посилила вимоги до розкриття інформації щодо випадків, коли чужоземні уряди сплачують за етерний час у США. В поясненні 22 квітня, FCC навела приклади російської та китайської державної пропаганди для обґрунтування необхідності більшої прозорості. У США чужоземні уряди не можуть мати ліцензію на радіопередчу. Все ж, заявила виконуюча обов'язки голови FCC Джесіка Розенворцель, чужоземні державні установи купують етерний час на ринку в США, а відтак „включають урядові програми Китаю, урядові програми Росії, що передаються прямо тут, в столиці нашої країни“, – сказала вона. Комісія дала приклад з 2019 року, коли російський уряд заплатив понад 1.4 млн. дол. флоридській компанії за передачу російської пропаганди в столиці країни протягом двох років. („Голос Америки“)

■ Помер колишній Віце-президент Мандейл

МІНЕАПОЛІС. — Колишній Віце-президент Волер Мандейл помер 19 квітня на 94-ому році життя. Він розпочав кар'єру в Мінесоті, працюючи для демократичного сенатора Гюберта Гамфрі. Відтак був призначений головним прокурором стейту. В 1964 році він був призначений на місце Г. Гамфрі в Сенаті, коли той був обраний Президентом Ліндоном Джонсоном як віце-президент. У Сенаті він мав ліберальні позиції, підтримуючи соціальні ініціативи Л. Джонсона. Коли Джимі Картер став демократичним кандидатом на президента в 1976 році, він обрав собі В. Мандейла на віце-президента. На цій посаді В. Мандейл заклав основи модерного віце-президентства, поширюючи його впливи та відповідальності. У 1980 році Дж.Картер і В.Мандейл програли Рональдові Рейгану, який здобув перемогу в 44-ох стейтах. У 1984 році В. Мандейл кандидував проти Р. Рейгана, але програв у 49-ох стейтах. („The Washington Post“)

Хо́да на підтримку Олексія Навального 21 квітня в Санкт-Петербурзі. (Фото: Павло Каравашкин, Фонтанка.ру)

У десятках міст Росії 21 квітня відбулися акції на підтримку російського опозиційного політика Олексія Навального, якого утримують у виправній колонії у Володимирській області.

У деяких містах влада обмежила доступ до центральних площ, де збиралися прихильники опозиціонера, поліція також приходила з попередженнями до активістів і журналістів. За останніми

даними правозахисного проєкту „ОВД-інфо“, у цілому в Росії затримано 1485 осіб у понад 40 містах країни. Найбільше затриманих в Уфі, Кемерові, Барнаулі, Новокузнецьку. У Москві затримали колишнього депутата Державної думи Володимира Рижкова, юристку очолюваного О. Навальним „Фонду боротьби з корупцією“ Любов Соболю і речницю опозиціонера Кіру Ярмиш.

Зеленський запросив Путіна на Донбас

КИЇВ. – 20 квітня Президент України Володимир Зеленський у телезверненні закликав Росію припинити ескалацію та запросив Президента Росії Володимира Путіна зустрітися „в будь-якій точці українського Донбасу“. За його словами, 19 квітня під час зустрічі радників країн нормандської четвірки (Україна, Росія, Франція та Німеччина), де йшлося про повне припинення вогню на Донбасі, Росія відмовилася підтримати спільну заяву.

В. Зеленський заявив, що біля українських кордонів сконцентровано чималу кількість російських військ: „Офіційно Росія називає це навчанням. Неофіційно весь світ називає такі речі шантажем. Адже Російська Федерація постійно повторює, що вона прагне миру, але водночас створює всі передумови для ескалації“.

Перший заступник голови комітету Державної думи Росії у справах СНД Костянтин Загулін закликав Президента України зустрітися на Донбасі із лідерами сепаратистських республік. Офіційні особи Росії постійно заявляють, що на Донбасі триває громадянська війна і заперечують участь збройних сил Росії у військових діях на території України.

В. Путін не погодився їхати на Донбас. Він заявив про готовність у Москві обговорити з В. Зеленським двосторонні відносини в будь-який зручний час. Про це 22 квітня повідомили російські державні інформаційні агенції.

В. Путін стверджує, що „останнім часом чинне керівництво України зробило дуже багато кроків, що руйнують російсько-українські відносини“, але якщо Президент В. Зеленський хоче розпочати відновлення таких відносин, Росія вітає це. Таку заяву В. Путін зробив під час переговорів із Олександром Лукашенко. В. Путін повторив, що для розв'язання проблеми Донбасу керівництву України потрібно спілкуватися з угрупованнями „ДНР“ і „ЛНР“, а вже потім із Росією.

Українська влада не вважає контрольовані Москвою утворення на Донбасі самостійними та відкидає ідею прямих переговорів із цими угрупованнями. У межах Тристоронньої контактної групи з мирного врегулювання на Донбасі сторонами діалогу є Україна, Росія та Організація з безпеки та співпраці в Європі.

Радіо Свобода

Коронавірус: Україна послаблює карантин

Зараження коронавірусом станом на 28 квітня: у світі захворіли 149,446,905 осіб, померли 3,151,912 особи, одужали 127,124,476 осіб; у США захворіла 32,927,091 особа, померли 587,384 особи, одужали 25,521,913 особи; в Україні захворіли 2,047,838 осіб, померла 43,391 особа, одужала 1,616,891 особа.

* * *

З 1 травня Київ послаблює карантинні обмеження — відкриваються ресторани і торгово-розважальні центри, весь наземний громадський транспорт та метро відновлять перевезення пасажирів у звичайному режимі. Але з дотриманням визначених раніше протиепідемічних норм та правил. Центри надання адміністративних послуг прийматимуть відвідувачів за попереднім записом через електронні сервіси.

* * *

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль прогнозує, що ще кілька регіонів найближчим часом можуть послабити карантин. „За минулий тиждень одразу три області залишили червону зону карантину: Чернівецька, Львівська та Одеська. Фактично по всіх областях ми бачимо зниження кількості нових випадків та госпіталізацій. Ще декілька регіонів найближчими тижнями або навіть днями зможуть послабити карантинні обмеження“, – ска-

зав Д. Шмигаль. За його словами, нині у місцевої влади залишаються інструменти, аби швидко реагувати та посилювати певні карантинні обмеження в разі різкого збільшення кількості нових випадків. Водночас він закликав не забувати, що травневі свята можуть призвести до збільшення кількості випадків захворювання на коронавірусну інфекцію. І оскільки уряд обіцяв не посилювати карантин на вихідні, то кожен має бути свідомим та відповідальним, аби ситуація не погіршилася загалом, та не забувати про соціальну дистанцію та масковий режим.

* * *

Головний державний санітарний лікар Віктор Ляшко поінформував, що колективи, де працюють понад 50 осіб, можуть залишити заявку на виїзд мобільної бригади з імунізації проти COVID-19. Зазначається, що для проведення щеплення керівництву колективу потрібно заздалегідь скласти поіменні списки охочих вакцинуватися працівників. Одна мобільна бригада може зробити близько 100 щеплень за день. Від початку вакцинальної кампанії щеплено 477, 833 українців, з них завершили вакцинацію (отримали дві дози) 5 осіб, двоє з яких отримали дозу за кордоном. До листа очікування вакцинації записались 478,370 осіб.

Укрінформ

Фільм про Чорнобиль: думка очевидця

Ганна Черноус,
В'ячеслав Шрамович
BBC News Україна

Олексій Бреус у 1986 році був старшим інженером управління на четвертому енергоблоці Чорнобильської атомної електростанції і працював у ранковій зміні 26 квітня 1986 року, яка приїхала на станцію одразу після нічної аварії і одразу почала боротися з наслідками катастрофи, намагалася подавати воду до вже зруйнованого реактора.

Саме він – тоді 27-річний оператор – натиснув останню кнопку на пульті четвертого енергоблоку. 26 квітня дізнався про аварію, коли приїхав ЧАЕС, як на звичайну зміну. Фактично весь день він працював у зруйнованому блоці над ліквідацією наслідків аварії, зробив останню спробу запустити з пульту останній цілілий насос для вже неіснуючого реактора. Повертався на станцію у перших днях травня 1986 році.

Під час всіх цих подій отримав значне опромінення (120 бер при радянській нормі 5 бер на рік), після чого лікарі заборонили йому працювати на об'єктах з радіацією.

О. Бреус особисто спілкувався з працівниками станції, які згодом стали прототипами для персонажів фільму „Чорнобиль“. Живе у Києві з родиною. Ось його розповідь.

Опромінення, червона шкіра, радіаційні опіки, опіки від пари – про це говорили, але це ще не показували так явно, як у цьому фільмі. У той день я бачив Акімова і Топтунова. Вони були у, м'яко кажучи, не найкращому стані. Вони були дуже бліді – Топтунов був, буквально, білий. А потім у лікарні, як розповідали, його шкіра почорніла. Бачив інших колег, що працювали вночі – вони були дуже червоні.

У мене був невеликий опік під правим оком, але я його помітив не в перший день. А сам я, коли вийшов після зміни з четвертого блоку, то під одягом був коричневий – така міцна „засмага“. А все, що було не вкрито одягом – руки, обличчя, шия – були червоні.

Але у колег, які працювали вночі, це було наба-

Залишки 4-го реактора, вигляд з даху сусіднього реактора.

гато гірше – ті, кого я бачив червоними, потім просто померли.

Леонід Топтунов і Олександр Акімов померли від променевої хвороби у 6-й Московській клінічній лікарні, Акімов – 11 травня 1986 року, Топтунов – 14 травня 1986 року.

Коли з колегами ходив у приміщення біля реактора, щоб відкрити подачу води, – це для мене було місце з найсильнішим впливом радіації, де я пробув найдовше – і повернувся, то було відчуття піднесеності, рішучості, готовності на подвиги за будь-яку ціну. Це називається „радіаційна еuforia“ – вона буває після впливу високого рівня радіації. Вона швидко минула й мене почало нудити – клясична реакція на опромінення. Як і показано у фільмі, багатьох справді сильно нудило.

Часто розповідають ще про металічний присмак у роті. У серіалі про це згадують пожежники. У мене такого не було. У когось було, але не в усіх...

Загалом у серіалі чи не вперше робиться спроба показати, що робили саме працівники станції всередині зруйнованого блоку після вибуху.

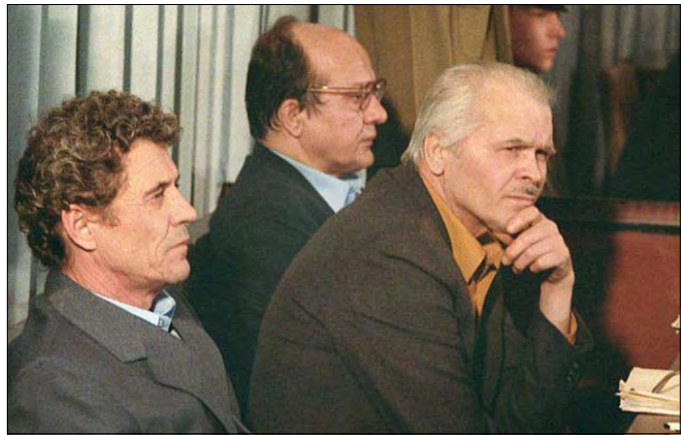
Василь Ігнатенко – прип'ятський пожежник, перший приїхав на аварію. Пожежники, як і оператори станції, тієї ночі гасили вогонь у багатьох місцях. Всі чули, ніби була пожежа на даху і боялися, що вогонь перекинеться на сусідній блок та піде далі. Але пожежа на даху – це вигадка. Там не було пожежі, про що кажуть і самі пожежники, і оператори, які були там. Були локальні осередки, їх швидко збили.

На даху стояли пожежники, які подавали воду у розпечений і зруйнований реактор. Однак, якщо у звичайному режимі в реактор насоси подають 48 тис. тонн води на годину, то те, що лили пожежники, напевно, випарувалось, не долітаючи до нього. Але у них було таке завдання, їх туди поставили і вони гасили реактор. І через це вони потім загинули.

Василь Ігнатенко помер 13 травня 1986 року від променевої хвороби у тій самій 6-й Московській клінічній лікарні. Всього ж у перші дні після аварії померло 27 людей – двоє безпосередньо у ході катастрофи (одне тіло так і не знайшли під уламками), решта – від променевої хвороби впродовж кількох тижнів. Це п'ятеро пожежників з пожежної частини Прип'яті, серед яких був і Василь Ігнатенко. І шостий загиблий пожежник – це Володимир Правік, начальник караулу пожежної частини ЧАЕС.

Не зменшуючи їхнього героїзму, все ж залишається питання: чи потрібно було гасити реактор так?

У серіалі керівники комісії з ліквідації наслідків катастрофи шукають людей, які б спустились під реактор та спустили воду, що накопичилась там. У реальному житті Олексій Ананенко, Валерій Беспалов і Борис Баранов, що виконали це завдання, стали відомі як „чорнобильські водолази“, пережили ліквідацію. Б. Баранов помер у 2005 році. У серіалі вони одягнені в костюми для підводного плавання. Насправді ж вони були лише у гідрокостюмах

Директор ЧАЕС Віктор Брюханов, заступник головного інженера Анатолій Дятлов і головний інженер Микола Фомін під час суду.

Олексій Бреус за пультом 4-го блоку – фото з газети „Молода гвардія“, 1984 рік.

АМЕРИКА | СВІТ

■ Байден похвалив Путіна

ВАШІНГТОН. — Президент Джо Байден 23 квітня висловив рідкісну похвалу своєму російському колезі Володимирові Путіну за його коментарі напередодні вершинної зустрічі щодо клімату. „Мене дуже втішає вчорашній заклик Президента Путіна до світу співпрацювати щодо скорочення викидів вуглекислого газу, і США сподіваються на співпрацю з Росією та іншими країнами у цій справі“, – сказав Дж. Байден. У березневому інтерв'ю він заявив, що Росія втручалася в президентські вибори в США і повинна заплатити за це. Він теж ствердив відповів на запитання, чи вважає В. Путіна вбивцею. Але його адміністрація наголосила, що вона відкрита для співпраці з Росією щодо спільних цілей. („Українська правда“)

■ Чи буде 51-ий стейт США?

ВАШІНГТОН. — Палата Представників 22 квітня проголосувала 216-208, щоб Округа Колумбія стала 51-им стейтом. Голосування відбулося по партійній лінії: республіканці були проти цього, бо мешканці округи великою більшістю є демократами. Кусник округи залишився б федеральною територією; це включало б Білий Дім, Капітолій США й Національний „Mall“. Ідентичний законопроект пройшов Палату в 2020 році, але не мав шансів у Сенаті, який був контрольований республіканцями. Тепер в Сенаті обидві партії мають по 50 членів, і Віце-президент Камала Гаріс мала б вирішальний голос. Республіканці могли б заблокувати цей законопроект, і треба 60 голосів, щоб подолати блокування. Білий Дім висловив сильну підтримку цьому законопроекті. Республіканці кажуть, що Конституція вказує, що ця округа не має бути стейтом. („Associated Press“)

■ Заборонено перевіряти нових робітників

ФІЛАДЕЛЬФІЯ. — Миська рада проголосувала 22 квітня 15-1, що працевлаштувачі не можуть перевіряти нових робітників чи вони вживають марихуану. Винятками є праця при правоохоронних органах, чи яка вимагає комерційного посвідчення водія, чи в медичному секторі. („The Philadelphia Inquirer“)

■ Полегшено правила носіння масок

АТЛАНТА. — Центр для контролю хвороб (CDC) оголосив 27 квітня, що особи, які вже отримали повні дози вакцини проти коронавірусу не мусять носити маски, коли вони є надворі. Це теж відноситься до осіб, які зовні ресторану і коли збираються в малих гуртках, де можуть бути деякі особи, які не отримали вакцини. Всі повинні носити маски надворі й всередині на таких публічних зібраннях як концерти чи спортові змагання. („The Wall Street Journal“)

■ Додаткова допомога США Україні

ВАШІНГТОН. — Додаткові 155 млн. дол. цього року Агентство США для міжнародного розвитку (USAID) спрямує на допомогу Україні в різних сферах, повідомлено 20 квітня. Серед сфер, куди буде спрямовано цю підтримку: відновлення економіки, судова реформа, зміцнення демократії, подолання корупції та протидія російській агресії. 34 млн. дол. піде на допомогу Україні у відновленні економіки після пандемії, зокрема в сфері покращення якості медичних послуг, підвищення прозорості в енергетиці, сільському господарстві та фінансовій галузі, розвитку земельного ринку. 14 млн. дол. піде на підтримку подолання корупції, а ще 63 млн. дол. на програми, пов'язані з захистом від впливу російської агресії, зокрема для забезпечення доступу до правосуддя українцям, що постраждали від агресії, яку підтримує Москва в Криму та на Донбасі, зниження енергетичної та економічної залежності України від Росії, зміцнення українських підприємств, які працюють на сході країни; розширення доступу громадян до об'єктивної інформації з метою протидії зловмисному впливу та дезінформації, підтримки євроінтеграції та посилення демократичних процесів в Україні. („Голос Америки“)

Україна будує дороги

Жахливий стан українських автомобільних доріг став загальнонаціональною проблемою. Протягом останніх 30 років витрати на ремонт і будівництво автомобільних шляхів в Україні не забезпечували відновлення їх належного стану. Втім, останніми роками уряд суттєво збільшив витрати на автошляхи та взявся за наведення ладу в автодорожньому господарстві. Однак, враховуючи застарілість цієї проблеми і масштаби країни, стає очевидним, що розв'язання проблем, накопичених у цій сфері української економіки, вимагатиме величезних витрат протягом значного часу.

Сукупна довжина доріг загального користування з твердим покриттям в Україні (без урахування окупованого Криму) становить 160 тис. кілометрів. Автомобільні дороги поділяють на п'ять категорій. Дороги першої категорії повинні бути з обов'язковою розподільчою смугою і кількома смугами для руху в одному напрямку. Із сукупної довжини доріг загального користування з твердим покриттям в Україні лише 1,7 відс. припадало на дороги першої категорії. Найбільше таких доріг в Київській, Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській і Харківській областях. А найменше у Сумській, Закарпатській і Чернівецькій областях.

Однак, кардинальне покращення якості дорожнього покриття потрібне практично в усіх регіонах України.

Вочевидь, в уряді і в органах місцевої влади добре усвідомлюють масштаби і гостроту цієї проблеми.

Президент України Володимир Зеленський 1 березня 2020 року став ініціатором національної програми „Велике будівництво“, яку 64,2 відс. українців вважають одним з пріоритетів для держави. 89,8 відс. респондентів вважають, що держава повинна вкладати кошти в розвиток інфраструктури (будівництво та ремонт доріг, мостів, транспортних розв'язок, дитячих садків, шкіл, лікарень, поліклінік, спортивних майданчиків, стадіонів тощо). Разом з тим, 85,2 відс. респондентів вважають, що роботи з будівництва та реконструкції об'єктів транспортної і соціальної інфраструктури не варто зупиняти через пандемію.

Україна успішно розгортає співпрацю з будівництва шляхів з закордонними інвесторами. Україна і Польща підписали меморандум про будівництво міжнародної автомагістралі, яка повинна з'єднати українські та польські порти – Одесу і Гданськ. Цей проєкт підтримує Світовий банк. Польські фірми підписали договір з „Укравтодором“, згідно з яким за 60 млн. євро буде капітально відремонтовано автошляхи до прикордонних переходів.

„Укравтодор“ підписав контракти на виконання ремонтних робіт на ділянках українських автомобільних доріг з китайською компанією коштом кредиту Світового банку. Компанія „Arca Industry Ukraine“, дочірня структура чеської „Arca Capital“, підписала тристоронній меморандум, спрямований на спільні дії при будівництві доріг по всій Україні.

Однією з ключових проблем розвитку українського автодорожнього господарства залишається проблема фінансування ремонтних і будівельних робіт у цій сфері. Дефіцит фінансування будівництва доріг зберігатиметься ще протягом ряду років, оскільки за короткий час неможливо якісно відновити покриття всієї мережі автомобільних доріг України до рівня сусідніх європейських держав (Польщі, Словаччини, Угорщини, країн Балтії).

Президент В. Зеленський, виступаючи на форумі „Україна 30. Інфраструктура“ 22 лютого, звітував, що за 2020 рік поліпшено 6,5 тис. кілометрів доріг. Правда, не уточнив: йдеться про будівництво нових шляхів чи ремонт уже наявних. На 2021 рік плани аналогічні: 2,000 кілометрів доріг місцевого значення і 4,500 – державного.

Влітку 2020 року Верховна Рада вирішила перерозподілити гроші з Фонду боротьби з COVID-19 на ремонт і будівництво доріг та інших об'єктів інфраструктури. Обсяг виділених коштів за рік становив 78,4 млрд. грн.

Суспільство критично сприйняло, що фінанси Фонду боротьби з коронавірусною інфекцією, були значною мірою витрачені на будівництво доріг. Але без доріг не зростатиме економіка, важче буде й хворим допомагати.

ІСТОРІЯ

Заслужена родина Маргітичів

До 100-річчя з дня народження народного єпископа Закарпаття.

Олександр Гаврош

1 квітня мав святкувати своє 80-річчя Юрій Маргітич, молодший брат легендарного єпископа Мукачівської греко-католицької єпархії Івана Маргітича. Та 15 лютого 2021 року Юрія Антоновича несподівано не стало, хоча й він устиг напередодні взяти участь у вшануванні сторіччя з дня народження свого знаменитого брата в Ужгороді, Хусті та в селі Боржавське на Виноградівщині. Нині із великої родини залишилися живими лише дві сестри владики та чимало племінників.

Мукачівська греко-католицька єпархія мала чимало видатних діячів, як от великий єпископ-реформатор Андрій Бачинський, будитель-каноник Олександр Духнович, мученик за віру Блаженний Теодор Ромжа, президент Карпатської України отець Августин Волошин. Але народним єпископом назвали тільки його, Івана Маргітича.

Мабуть, тому, що все життя він провів серед простого народу. І навіть єпископські палати не замінили йому звичайної сільської хати, збудованої власними руками. Тут, у рідному селі Боржавське, він прожив більшість своїх років.

Народність Івана Маргітича бере початки з його родини, з якою він був тісно пов'язаний до кінця свого життя. Не будучи одруженим, він жив серед своєї великої рідні. Тому феномен Івана Маргітича – це феномен його родини.

БАТЬКИ

Батько майбутнього єпископа – Антон Маргітич народився у 1890 році у селі Боржавське Виноградівського району. Для свого часу був доволі освіченою людиною. Закінчив 8 клас школи, був успішним газдою. Тільки біла хата у Маргітичів був гектар землі. Антон Маргітич брав участь у Першій світовій війні, дослужився до унтер-офіцера. Під час Карпатської України підтримував уряд Августина Волошина. Після Другої світової війни його навіть обрали головою села, але пробув на цій посаді недовго, бо мав сина-священника. Був надзвичайно працьовитий і сумлінний. Перекопаний християнин. Коли Іван Маргітич перейшов на нелегальне становище, то батько часто його супроводжував на підпільні богослужіння. Помер Антон Маргітич у 1963 році.

Його дружині – Терезії Костак, випало значно коротше життя. Була на десять років молодша за свого чоловіка, а прожила усього 45 років. Народила восьмеро дітей. Під час останніх пологів у 1945 році занедужала і померла. Невдовзі померло і немовля, якому доньки не могли дати ради без матері. Залишився батько з сімома дітьми. Найстаршому

Іванові було 24 роки, він закінчував студії в Ужгородській духовній греко-католицькій семінарії.

Батько був проти, аби Іван висвячувався неодруженим. Адже його дітям потрібна була господарина в домі. Тоді старший син став перед ним на коліна і попросив здійснити його волю. „Я буду їм за матір“, – запевнив він. І батько погодився. Іван виконав свою обіцянку, все життя провівши у рідному селі поміж братів і сестер.

ІВАН

Іван Маргітич народився на цьому обійсті 4 лютого 1921 року. З дитинства вирізнявся потягом до знань. Займався в „Пласті“, який організував в його селі учитель Микола Медвідь. Батько хотів старшого сина залишити на газдівстві, а до науки дати старшу доньку Марію. Але Іван таки переконав батька, що вчитися треба йому.

На відмінно закінчує Хустську гімназію. Під час Карпатської України висловлює бажання захищати молоді українську державу, але офіцер пошкодував молодих гімназистів і не видав їм зброї. „Україні ви потрібні живими,“ – напучував він 18-літніх юнаків.

У 1941 році І. Маргітич вступає до Ужгородської богословської академії. Вчиться добре, але у 1942 році його арештовують разом із 120 українськими патріотами, які створили антифашистське підпілля на Закарпатті. За антигурську діяльність І. Маргітича засуджують на два роки в'язниці. Завдяки клопотанню єпископа Стойки дев'ять засуджених священників та семінаристів були через півроку випущені за амністією. І. Маргітич продовжує навчання у семінарії, і в 1946 році новий єпископ Теодор Ромжа висвячує його на священника. Того ж року стає парохом у Рахові, де перед цим радянською владою були заарештовані два греко-католицькі священники. Молодий панотець швидко налагоджує роботу серед вірян і стає їхнім лідером. Із собою у Рахів він бере і 9-річного брата Олексу, аби полегшити батькову долю. Двоє братів живуть разом на парафії.

У 1949 році греко-католицьку церкву на Закарпатті вирішили остаточно ліквідувати. До рахівського священника Маргітича прийшли енкаведисти і попросили віддати ключі від церкви і негайно залишити Рахів, а ще краще – Закарпаття.

Іван з братом повертається додому на батьківське обійстя. Але молодому священникові і тут не дають спокою. Його чи не щодня викликають у Виноградів на „бесіди“ енкаведисти, де переконають перейти на московське православ'я. Зважаючи, що гро-

(Закінчення на стор. 13)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДА“

Адміністрація / Оголошення

☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510

Володимир Гончарик

E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата

☎ (973) 292-9800 x 3040

Володимир Гончарик

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

СКУ вітає зі святом!

Шановні друзі!

У ці святкові дні Світовий Конгрес Українців щиро вітає всіх українців і друзів України у всьому світі зі світлим святом Воскресіння Христового.

Єднаймося в молитві за здоров'я й безпеку наших близьких та за справедливий мир та добробут в Україні. Згадаймо в молитві відважних захисників Батьківщини на передовій, духовенство, громадських провідників та добровольців, державно службовців та особливо медиків, які віддано стоять на захисті нашого здоров'я під час пандемії.

У часи нових викликів Світовий Конгрес Українців єднає наші світові

громади в допомозі тим, хто цього потребує, продовжує підтримувати Україну та надалі розбудовує міжнародну підтримку українського народу в боротьбі з російською агресією.

Незабаром – тридцята річниця відновлення незалежності України. Пам'ятаймо, де б ми не жили, пишаймося, що ми – один український народ, який продовжує підтримувати один одного. Світовий Конгрес Українців бажає Вам і Вашим близьким радісного та світлого Великодня!

Христос Воскрес! Воїстину Воскрес!

Павло Грод,
президент Світового Конгресу
Українців

СКУ проти „Північного потоку-2“

Російська агресія, яка нині триває проти України, Грузії, Білорусі, Балтійських держав та решти Східної Європи, продовжуватиме зростати із завершенням будівництва газогону „Північний потік-2“. Світовий Конгрес Українців (СКУ) закликає Німеччину, США та всю міжнародну спільноту вжити всіх можливих заходів задля негайної зупинки цього російського енергетичного проекту, що наближається до свого завершення.

„Північний потік-2“ проляже в обхід України і позбавить значення критично важливий газогін між Росією та Західною Європою, який пролягає через територію України і забезпечує постачання газу як для України, так і для багатьох країн Східної Європи. Росія зможе без зусиль завдати шкоди Україні, Білорусі та іншим країнам регіону, буквально перекривши їм постачання газу. І такі спроби вже мали місце у минулому. Однак, у минулі рази обмеження постачання газу до України з метою змусити її піти на політичні поступки також зачіпало і Західну Європу. Більше такої перепони для Росії не буде.

Чимало аналітиків звертали увагу на той факт, що військові дії Росії на сході України не зачіпали системи газогонів „Братство“. З введенням в експлуатацію „Північного потоку-2“ загроза пошкодження або знищення цієї системи газогонів перестане бути проблемою. Транзит природного газу стане ще одним важелем тис-

ку на Україну та її примусу до економічних та політичних поступок, з огляду на прибуток від фінансових та політичних відносин з Німеччиною, Францією та рештою Західної Європи.

Окупація Росією Криму та частини східної України, її нещодавні військові відпрацювання можливого вторгнення та триваючий військовий конфлікт на Донбасі є демонстрацією справжніх російських намірів, а саме – окупації та взяття під контроль усієї України. „Північний потік-2“ усуне дуже важливий бар'єр на шляху повномасштабного російського вторгнення. Якщо вторгнення Росії у Крим та Україну в 2014 році навчило світ хоча б чомусь, то тому, що Президент Володимир Путін не зупиниться ні перед чим, щоб зберегти свою владу та відбудувати Радянський Союз.

Завершення газогону „Північний потік-2“ є серйозною загрозою для миру та безпеки у Європі. Війна в Україні та Східній Європі затягне у конфлікт усю євроатлантичну спільноту. Постійні залякування, обман, ігнорування норм міжнародного права Росією свідчить про те, що її керівництву не можна довіряти, його необхідно стримувати. Ми закликаємо міжнародну спільноту об'єднатися і заблокувати „Північний потік-2“. Інакше Європейський континент опиниться у заручниках Москви.

Павло Грод, президент СКУ
Торонто

Постраждав музей...

(Закінчення зі стор. 1)

загратовану тюрму, виграти час для гасіння вогню.

Л. Тополевська врятувала унікальний архів ОУН та УПА, із сотнями тисяч документів та фотографій, бібліотеку. Вона весь час перебувала заблокованою на третьому поверсі приміщення, в тюрмі, за загратованими вікнами, серед диму і вогню, але, на щастя і завдяки пожежникам, не постраждала.

У цій тюрмі ув'язнювали героїв, вбили брата Романа Шухевича Юрія, тут сидів його син Юрій, катували Степана Бандеру та дисидентів Ірину Калинець та Івана Геля, першого

командира УПА „Клима Савура“ та десятки тисяч українців, що відстоювали свободу.

Музей ініційований Центром досліджень визвольного руху 2004 року. В Європі таких музеїв-тюрем, що показують злочинну суть тоталітаризму, є лише три.

Команда зазнала тиску силовиків, обшуків і кримінального переслідування в 2011-2014 роках, але продовжує свої дії.

Музей чекає на допомогу, щоб усунути наслідки затоплення, відремонтувати вікна та двері. Повністю збитки оцінить комісія.

Ярина Ясиневиц – керівник програм Центру досліджень визвольного руху.

Допоможемо Дмитрикові Свічинському

Віталій Свічинський – один з активістів самооборони Одеси під час Майдану та буремної „руської весни“, які змогли відстояти та захистити місто від проросійських сил.

Разом з дружиною Марією вони чекали на дитину. Синок Дмитрик народився 30 листопада 2020 року цілком здоровим. Проте у грудні лікарі поставили страшний діагноз – спінальна м'язова атрофія (СМА) найтяжчого першого типу. Це смертельне генетичне захворювання, яке порушує функції нервових клітин спинного мозку, що призводить до м'язової атрофії. Без належного лікування дитина може не прожити і двох років.

Єдиний порятунок – препарат Золгенсма, розроблений недавно. Якщо встигнути ввести препарат до шести місяців, у Дмитрика буде шанс на повне одужання без наслідків. Проте для хворих український дітей це лікування залишається практично недоступним, адже вартість однієї ін'єкції перевищує 2 млн. дол. Саме стільки грошей потрібно зібрати Свічинським, аби врятувати свого єдиного синочка.

На допомогу одеському патріоту стала вся Україна. Добровольці допомагають зібрати просто космічну суму. Хвороба хлопчика відкрила проблему дітей зі СМА в Україні. На жаль, наразі ці родини не отримують систематичної допомоги від держави.

За словами Ольги Стефанишиної, колишньої заступниці міністра охорони здоров'я та членкині комітету Верховної ради з питань здоров'я нації, орфанні (рідкісні) захворювання, куди відноситься і СМА – завжди найбільш дороговартісні та важкі програми для кожної країни.

Оскільки таких хворих небагато, їхнє лікування коштує дуже дорого, не всі держави світу можуть собі дозволити фінансувати подібні програми. До таких держав поки що належить і Україна.

Наразі є лише кілька державних програм, де ліки для орфанних хворих купуються централізовано. „На жаль, до цього переліку не входить лікування пацієнтів зі СМА. Більше того, лікування таких хворих є найбільш дороговартісним. Наразі воно коштує від 4 до 70 млн. грн. Це невідомна сума як для родичів, так і поки для держбюджету. Адже дефіцит фінансування в медицині складає близько 100 млрд. грн. по всіх програмах“, – пояснює О. Стефанишина.

В Україні досі немає офіційного реєстру таких хворих. У той же час, за даними громадських організацій, їх близько 270 осіб. Аби допомогти дітям та родинам сім'я Свічинських разом з волонтерами не лише в Україні, а й за кордоном, створили

Марія, Віталій і Дмитрик Свічинські

громадський рух „Життя СМАйликам“. Його мета – домогтися державної фінансової підтримки для дітей.

У Державному бюджеті України на 2021 передбачені кошти 1,3 млрд. грн. на закупівлю ліків через договори керованого доступу. Цей механізм передбачає конфіденційність ціни закупівлі, що може дозволити знизити ціни на препарати орфанних хворих, коли препарат виробляє лише одна компанія у світі, і про торги йтися не може. Наразі рух „Життя СМАйликів“ бореться за те, щоб МОЗ досягнуло домовленості з виробниками ліків та забезпечило ними тих дітей, яким вже пізно колоти Золгенсма.

Тим часом до порятунку Дмитрика долучилися і волонтери у США. За кілька тижнів у США та Канаді їм вдалося зібрати 137 тис. дол. 10 квітня в Нью-Йорку провели марафон та тихий авкціон за ініціативи Івани Логошинської та підтримки громадської організації „РАЗОМ“, Асоціації підприємців та професійних українців Америки та Почесного консульства України в штаті Пенсильванія.

За майже два місяці кампанії в Україні та світі родині вдалося зібрати 29,818,219 грн. (45,8 відс. від вартості уколу). Наразі триває акція „10 мільйонів до Великодня“, яка повинна допомогти прискорити збір. Всі кошти для Дмитрика в США збирає благодійна організація (501(c)3) Big Dreams Children's Foundation. Допомогти можна пожертвами через PayPal чи на платформу GoFundMe (проскануйте QR-код). Також можна виписати чек на Big Dreams Children's Foundation з позначкою „save Dmytro“ і відіслати на адресу:

Big Dreams Children's Foundation,
25 Old Kings Highway North,
Suite 13, #115,
Darien, CT 06820 USA.

Ірина Соломко,
Голос Америки

Книжку можна придбати

У „Свободі“ 9 квітня була надрукована рецензія Левка Хмельковського на книжку мого батька Антона Пежанського „Спогади. 1892-1972“. Хочу дуже подякувати за цікаво написану рецензію, в якій „схоплено“ квінтесенцію книжки. Публікація викликала зацікавлення читачів, які

хочуть придбати цю книжку. Хочу повідомити, що її можна придбати у мене за 20 дол. з пересилкою, якщо написати на адресу: Daria Jarosewich, 400E Randolph St., Unit 1220, Chicago IL 60601.

Дарія Яросевич,
Чикаго

**SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union**

**САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива**

***ВІДКРИЙТЕ ПЕНСІЙНИЙ РАХУНОК,
ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СВОЄ МАЙБУТНЄ.***

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by full faith and credit of the United States Government.
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

КЕРГОНКСОН:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: (845) 626-2938
Fax: (845) 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: (516) 565-2393
Fax: (516) 565-2097

АСТОРИЯ:

32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: (718) 626-0506
Fax: (718) 626-0458

ЛІНДЕНГІРСТ:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: (631) 867-5990
Fax: (631) 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfreliancenyc.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfreliancenyc.org

Поза Нью Йорком дзвоніть:
безкоштовно: 1-888-SELFREL

**APY - Відсотки у річному відношенні з нарахованою дивідендою. Дивіденда - 2.10% нарахована денно, може бути змінена без попередження. Відсоткові ставки діють з 3/1/2021.*

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Триває оновлення катедрі св. Миколая Відзначили 35-річчя Чорнобильської катастрофи

Марія Кокор

ЧИКАГО. – Кампанія єпархії св. Миколая „Плакаймо нашу віру разом, у єдності і з вдячністю“ розпочалася 12 травня 2019 року з метою оновлення 114-річної катедрі - окраси Українського села Чикаго, зокрема ремонту куполів та даху. Крім віднови, кампанія також збирає кошти для заснування фонду, призначеного

для підтримки всіх парафій та місій в межах єпархії, а також подальшого розвитку єпархіяльних ресурсів, особливо в ділянці адміністрування та безперервної освіти священників, дияконів і мирян. Загальна сума зібраних коштів перевищує 2,400,000 дол. Крім важливого поступу з відновленням катедрі, ми також маємо певні досягнення з іншими цілями Кампанії.

Враховуючи масштаб ремонтних робіт катедрі, проєкт був розділений на кілька етапів. Нещодавно завершили перший етап проєкту, завдяки якому було відремонтовано ділянку даху та замінено купол над святилищем. Зараз триває ремонт входу та даху над хорами катедрі. Будівельний комітет та духовенство подбали про те, що технічні завдання ремонту структурних елементів будівлі нарешті виконані.

Перший етап ремонту дав чітке розуміння масштабів руйнувань, яких зазнала будівля катедрі за понад століття. Зараз відомо, що загальна вартість реставрації значно перевищить початкову оцінку в 2,65 млн. дол. і тепер складатиме понад 5 млн. дол. У зв'язку з цим, капітальна кампанія триватиме довше за початково визначений трирічний термін і буде розширювати свої джерела підтримки й охоплюватиме територію за межами єпархії.

Встановлення нового хреста.

Учасники акції у Чикаго.

Марта Фаріон

ЧИКАГО. – 25 квітня білоруська громада міста в пам'ять жертв Чорнобильської катастрофи на узбережжі озера Мишиген посадила дерева та кущі, що були люб'язно надані адміністрацією парків міста Чикаго.

На запрошення організації „Білоруси Чикаго“ представники української та польської громад приєдналися до відзначення річниці ядерної катастрофи. Присутні були Марта Фаріон з Українського Конгресового Комітету Америки відділу Ілиной та

Юрій Макар з громади. Журналістка із польської газети „Dziennik Związkowy“ висвітлювала цю подію для польської преси. Місцева станція телебачення „NBC Channel 5“ знімала та проводила інтерв'ю.

26 квітня 1986 року вибухнула атомна електростанція в Чорнобилі. Понад 190 тонн високорадіоактивного урану та графіту було викинуто в атмосферу. Радіоактивну хмару вітром здуло в Білорусь. Катастрофа безпосередньо торкнулася населен-

(Закінчення на стор. 12)

(Закінчення на стор. 12)

Вітаємо!

Галерії Українського Музею
відкриваються наново
в середу, 5 травня 2021 р.

Обов'язково носити маски.

Загляньте на нашу веб-сторінку за додатковою інформацією щодо Covid-19 безпеки.

www.ukrainianmuseum.org

Передплатуйте *UMenews* щоб стежити за новинами.

Український Музей висловлює глибоку вдячність і щире подяку своїм членам і прихильникам за їхню непохитну підтримку нашої музейної праці продовж цього важкого періоду пандемії.

Український Музей з приємністю пропонує виставку *Цвітіння: Природа і мистецтво*, базовану на добірці із власних фондів образотворчого та народного мистецтв, кураторами якої є Ярослав Лешко, професор-емерит Сміт Коледжу в Нортгемптон, Массачусетс, і Любов Волинець, куратор народного мистецтва нашого Музею. Виставка досліджує вплив квіткового мотиву на традиції розвитку українського фолкльору та на творчість видатних українських мистців 19-го, 20-го та 21-го століть. Експозиція *Цвітіння* представляє понад 50 робіт 21 мистця, а також більше 60-ти артефактів народного мистецтва, котрі наголошують квіткові мотиви.

THE UKRAINIAN MUSEUM
УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

222 East 6th Street, New York, NY 10003
212-228-0110 • www.ukrainianmuseum.org

IN BLOOM Nature and Art

ЦВІТІННЯ
Природа і мистецтво

Museum hours:
Wednesday-Sunday
11:30 a.m. - 5:00 p.m.

Години Музею:
від середи до неділі
11:30 ранку - 5:00 год. по пол.

Музей Голодомору...

(Закінчення зі стор. 1)

у той час насправді. Без применшень і псевдофактів. Його будівництво – надзвичайно важливий крок до увіковічнення пам'яті як всіх українців, так і тих, хто також постраждав від нелюдських репресій СРСР. Історія не забута, – сказав Міністер культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко.

Національний музей Голодомору-геноциду відповідає за зміст основної експозиції, яка буде створена в будівлі, що зводиться. На базі музею вже розроблено наукову концепцію експозиції. Музей забезпечує роботу Контентної групи, до якої входять працівники музею, а також залучені за згодою музеологи, історики та фахівці з інших суміжних дисциплін. Також на базі музею сформовано міжнародну Експертно-наукову раду.

Відповідно до Меморандуму, за міжнародну підтримку проекту творення Музею Голодомору відповідає Світовий Конгрес Українців.

„Світовий Конгрес Українців активно долучається до творення та розвитку Музею Голодомору-геноциду. Впродовж десятиліть ми послідовно доносимо світу правду про страшний злочин сталінського режиму та стоїмо за міжнародне визнання Голодомору актом геноциду українського народу. Залучення міжнародної підтримки сприятиме творенню музею світового рівня та зробить його відомим не лише в межах України, але й в глобальних масштабах“, – заявив Президент СКУ Павло Грод.

Участь громадянського суспільства, широкого кола благодійників в Україні та за кордоном у творенні Музею Голодомору забезпечує Міжнародний благодійний фонд Музею Голодомору. Згідно з Меморандумом, завданням Фонду Музею Голодомору є фінансове забезпечення створення та втілення проекту основної експозиції, облаштування внутрішнього музейного простору та підтримка подальшого розвитку створюваного музейного комплексу. Фонд також представлятиме інтереси благодійників.

Першу чергу Національного музею Голодомору-геноциду було відкрито з нагоди 75-их роковин

Голодомору у 2008 році. Відкриття всього комплексу та основної експозиції у ньому заплановано у 2023 році до 90-х роковин Голодомору.

Архітектурний проект будівлі музею у складі Другої черги будівництва Меморіального комплексу пам'яті жертв Голодомору в Україні розроблено українською майстернею „Проектні системи“ у співавторстві з польською студією „Nizio Design International“. У 2017 році на етапі ескізного проекту він отримав позитивну оцінку консультативного органу Центру Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Над створенням дизайн-проекту основної експозиції Музею Голодомору з українськими вченими та фахівцями працює міжнародний дизайнерський консорціум у складі компаній „Nizio Design International“ (Польща) та „Haley Sharpe Design“ (Велика Британія).

Міжнародний благодійний фонд Музею Голодомору заснований для сприяння діяльності та розвитку Національного музею Голодомору-геноциду. Спільно з партнером – Канадсько-Українською фундацією, Фонд відповідальний за проведення фандрейзингової кампанії, мета якої фінансово та інформаційно забезпечити реалізацію проекту в частині створення та втілення основної експозиції музею, облаштування внутрішнього простору та заснування ендавмент-фонду для сталого розвитку музею у майбутньому. До складу Наглядової ради Фонду входять представителі українських церков Святослав (Шевчук) та Епіфаній, Віктор Ющенко, Філя Жебровська, Прем'єр-Міністр Канади Стівен Гарпер (2006-2015), Прем'єр-Міністр Австралії Тонні Еббот (2013-2015), громадські діячі та представники бізнесу, щоб брати безпосередню участь у реалізації статутних завдань Фонду та бути гарантами максимальної ефективності використання коштів.

Створений спільними зусиллями та відкритий для відвідувачів у 2023 році музей буде розповідати не лише про історію злочину геноциду української нації – Голодомор 1932-1933 років, а й про силу і незламність українців, гідність та багаторічну боротьбу в ім'я єдиного віковичного прагнення – життя в суверенній успішній українській державі. Музей буде поширювати знання, які стануть не лише протиотрутою від будь-яких спроб, спрямованих на заперечення злочину Голодомору, нехтування правами людини та повторення злочинів геноциду у майбутньому, а й фундаментом для зміцнення демократії в Україні.

СКУ

Невдала конференція...

(Закінчення зі стор. 3)

Посольства Польщі в Україні. Чому команда С. Надала не подбала про їхню участь і як без них вирішувати обопільні проблеми?

Було кардинально змінено порядок денний. Зокрема, увагу зосереджено не на історичному розгляді життя та діяльності Р. Шухевича та залученні джерел для науково обґрунтованого спростування висловлених закидів, а на українському визвольному русі. При тому звужено час до Другої світової війни 1939-1945 років - замість 1920-1950-их. Тільки одна, перша панель узялася обговорювати питання про Р. Шухевича (в історії та пам'яті, між мітом та реальністю). Не було спростування міту про начебто капітана СС і показ Р. Шухевича як рятівника єврейської дівчинки, очільника визвольного війська з лікарями-євреями. Р. Шухевич як провідник ОУН, зверхник УПА не допустив убивств будь-якого мирного населення за національною ознакою, перенацілив польський протикомуністичний фронт на спільне побороження тоталітарної Москви. Польська „Солідарність“ 1987 року на вшанування УПА часів керівництва Р. Шухевича видрукувала пам'ятну марку-бляк – невже це кинуте під ноги?

Невдалим був добір доповідачів. Головний підготовлений промовець – це д-р Володимир Сергійчук з двотомним доробком радянських документів про Р. Шухевича. Визначальний доповідач – д-р Іван Патриляк морально не мав права приїздити через провокативне інтерв'ю Укрінформу про Р. Шухевича з перебільшенням, що у Р. Шухевича і Юзефа Пілсудського було багато спільного. Зовсім навпаки, то – різні особи. Р. Шухевич – християнин. Ю. Пілсудський – соціаліст, Р. Шухевич – сім'янин, Ю. Пілсудський – вільна людина. Зрештою Р. Шухевич поборолював загарбницький політичний режим, що криваво насадив Ю. Пілсудський у галицькій Україні. В будинку бабуні Шухевича Євген Коновалець готував у 1921 році замах на Є. Пілсудського, коли там мешкав 14-річний Роман.

Д-р І. Патриляк для визначення Р. Шухевича вжив слово „пігмей“, пору-

шивши зваженість, на якій твердо стоїть київська історична школа, яку він за посадою (декан історичного факультету Київського національного університету ім. Тараса Шевченка) очолює. Як наслідок, залишилися невирішеними проблеми, що поставили політики зовні; не оприлюднено неспростовних доказів, що змусили б зовні припинити глум над українськими борцями, зокрема Р. Шухевичем.

Кандидат історичних наук Микола Посівнич оголосив виступ про Р. Шухевича, людину та воїна, таким, що взагалі не відповідає роботі даної панелі, більше того, аби оприлюднити свої дослідження, виклав чуже напрацювання, покійного д-ра Ярослава Дашкевича. Він бачить багато білих плям у біографії Р. Шухевича, але жодної не вирішує; вдавня оцінювати посла, вийшовши за межі історичних повноважень; звернувся до того, що історична наука є в жалюгідному стані, хоча є представником Національної Академії Наук України (Інститут українознавства ім. Івана Крип'якевича).

Кандидат історичних наук Олеся Ісаюк назвала тему виступу про Р. Шухевича як героя, що також не вписується в першу дискусійну панель; зовсім не нове і постійний відхід у бік щодо героїзації Р. Шухевича. Сумно, але ці люди щонайменше десяток років у значенні Шухевича говорять про все та ніщо, нічого не вирішуючи претензійного від політиків.

Як наслідок, не вистачило часу на дискусію, яка у науковій конференції є невід'ємною частиною, в якій народжується істина та виробляється спільне бачення або вирішується історична проблема, в даному випадку – де Р. Шухевич у мітах, а де – в реальності. Де ж серйозне наукове вирішення обмовок історичної постаті Р. Шухевича, з яким мають рахуватися громадяни інших держав, що висловили претензії? Де вироблений механізм, який мав би застосовуватися до подібних втручань зовні та нападок, скажімо, на історичні постаті Степана Бандери чи Є. Коновальця? А вже до цього найчастіше закликав С. Надал. Де? А вже закінчила роботу дводенна наукова конференція нічим. Навпаки, отака невдача розкриває можливість по-новому наступати...

СФУЖО вшановує...

(Закінчення зі стор. 2)

демонстрації та розголошення інформації про трагедію вже у вересні 1986 року дозволили винести питання аварії на ЧАЕС на розгляд ООН. Від часу аварії на ЧАЕС і до сьогодні СФУЖО через своє представництво в ООН тримає питання Чорнобиля під пильною увагою, виступаючи від імені організованого українського жіноцтва світу.

Усі 35 років провідні наукові, громадянські та політичні інституції світу продовжують вивчення причин та наслідків катастрофи, проводять дослідження та збирають матеріяли про трагедію. Проте Російська Федерація, яка проголосила себе правонаступницею СРСР, замість того, щоб визнати помилки попередників і стати на бік правди, продовжує заперечувати, фальсифікувати та викривляти історичні факти, тим самим продовжуючи радянську традицію уникнення політичної відповідальності та визнання провини.

Організоване українське жіноцтво світу під егідою СФУЖО заявляє про свою беззаперечну підтримку України та українського народу, стоїть на засадах історичної правди та невідворотності покарання злочинів тоталітарного комуністичного режиму, що призвели до невинної трагедії.

Щира пошана, вдячність та вічна пам'ять тим, хто пожертвував життям та здоров'ям заради порятунку людей та зменшення масштабу катастрофи. Висловлюємо співчуття тим родинам, які внаслідок трагедії втратили найдорожчих. Підтримуємо людей, які змушені були навіть покинути рідні міста і села, забруднені радіацією.

СФУЖО

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: 212-473-3550

DNIPRO LLC

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ
645 W 1st Ave.
Tel.: 908-241-2190
888-336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave.
Tel.: 973-916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: 215-969-4986
215-728-6040

Фільм про Чорнобиль...

(Закінчення зі стор. 5)

Описаної у фільмі зустрічі, де шукали добровольців, взагалі не було. Ця робота плянувалася задалегідь.

Вони не були добровольцями – їм сказали, що треба, вони відповіли – значить треба... Що абсолютно не зменшує їхній героїзм. Звичайно, аквалантів чи батискафів у них не було. Був прозорий пластиковий гідрокостюм, голови – відкриті. Вони йшли по коліна у воді... В якомусь місці потрібно було рухатися по трубі, щоб не контактувати з водою. У них там згасло світло – підвів радянський ліхтарик. Вони намацали потрібний вентиль, а потім ліхтарик, начебто, запрацював.

Рівні радіації, звичайно, були високі – набагато вищі від нормальних умов. Але не катастрофічні, променевою хворобу вони там не отримали. Де треба, вони пробігли, щоб зменшити вплив радіації.

Ще одна лінія у серіалі – шахтарі, які викопали тунель під реактором, що мав на меті зупинити просування розплавленої активної зони вниз.

Шахтарі у серіалі зображені суворими та рішучими. На ліквідації їх було кілька сотень, й більше 200 – з Донбасу.

Шахтарі – одна з тих історій, які були абсолютно недоречні і непотрібні. Були побоювання, що „лава“ у реакторі пройде не лише басейн, а піде нижче у ґрунтові води. Щоб це зупинити, намагалися прорити тунель, щоб подати рідкий азот і перехопити лаву. Але у підсумку азот вже не подавали. Хоча шахтарі все зробили і опромінилися. Сталося це не в тунелі, який був фактично схо-

вищем від радіації, а коли виходили води попоти і покурити. Вони знімали респіратори, роздягалися – але не так, як у фільмі, не догола...

У серіалі кілька десятків жителів Прип'яті в ніч аварії виходять на міст, щоб поспостерігати за заревом пожежі на ЧАЕС, не усвідомлюючи ризику від радіації.

Зараз міст, з якого жителі нібито споглядали за пожежою на ЧАЕС, отримав неофіційну назву „міст смерті“. Втім, даний епізод, скоріше за все, одна з легенд. Перш за все, вночі не було якогось великого полум'я. Світіння було під час вибуху, а потім вогню не було. Вже на наступний день пішли певні фізичні процеси всередині зруйнованого реактора, які давали сяйво, але то був не вогонь. Однак я знаю, що люди справді ходили поближче до станції – подивитися, що відбувається.

Я лежав у лікарні з хлопцем, студентом, який зранку 26 квітня на велосипеді їздив на міст. Він отримав дозу опромінення від якої, як казав професор, що його лікував, розвилася клясична променева хвороба першого ступеню. Тобто, для цього було достатньо, що він просто з'їздив подивився.

Інший знайомий, з яким я лікувався, розповідав, що у ніч вибуху гуляв біля цього мосту з подругою. В нього потім теж були якісь проблеми. Але про те, щоб люди масово дивилися вночі – я такого не чув. Думаю, що це – художня умовність.

У фільмі передається той емоційний настрій, який панував тоді і серед персоналу, і серед влади.

Заступник головного інженера Анатолій Дятлов був відповідальний за проведення експерименту на ЧАЕС, який завершився аварією. У

Портрет Василя Ігнатенка на стелі пам'яті.

фільмі він – один з антигероїв. У реальному житті він отримав 10 років в'язниці, вийшов достроково та помер у 1995 році від інфаркту. До кінця життя А. Дятлов заперечував свою вину в катастрофі. Справді, ніхто не знав, як діяти.

Що стосується характерів ключових персоналії Чорнобильської катастрофи, таких як директор Брюханов, головний інженер Фомін, заступник головного інженера Дятлов – то у серіалі не художня умовність, а просто брехня. Їхні характери вийшли абсолютно перевернутими – просто якісь лиходії. Насправді вони були не такими.

А. Дятлов все ж був фахівцем високого рівня, і причина аварії була не в його авторитарному стилі, а в недоліках реактора.

Один з моментів, який мені не сподобався у серіалі, що працівники станції весь час чогось бояться, у них трясуться коліна. От шахтарі показані міцними хлопцями, яким море по коліна. А ядерників чомусь показали

з зовсім іншими характерами. Хоча вони були абсолютно не такими – ніхто не втік, всі залишилися. У мене навіть думки не було тікати звідти, тому що була робота, яку треба було виконувати.

У фільмі показали, що оператори рятували постраждалих, робили розвідку стану реактора і рівня радіації, а також намагалися подати воду до реактора.

Але не показали, що вони також гасили вогонь, забезпечували водою пожежників і намагалися запобігти новим вибухам і пожежі. А це була важка і важлива робота, яка забрала життя операторів.

Про справжні причини аварії можна сперечатися і досі, але вперше Чорнобильська аварія подається так потужно – як глобальна катастрофа, що затягнула величезні маси людей. Фільм повертає увагу людства до явища Чорнобиля – до його масштабів і до того, що воно не минуло, а й досі є. І у цьому пляні він дуже потрібний”.

Дякую, але...

(Закінчення зі стор. 3)

риканці в переважній більшості підтримують ПДЧ НАТО для України. Сенатор Менендес повинен керувати цією справою. Президент Джо Байден і секретар Е. Блінкен згодом послідувать.

Найбільш позитивним розвитком подій під час цієї останньої кризи стало те, що відбулося в Німеччині, історично проросійській нації та державі, що була такою століттями включно з правлінням Романових. Міністер закордонних справ Німеччини Хайко Маас підкреслив підтримку Берліном Києва під час його першої візити до лінії фронту на сході України. Він критикував зменшення міжнародної уваги. Нарешті він звернувся до України: „Ми не залишимо вас поки не буде спокою, коли справа дійде до врегулювання конфлікту тут, на сході. Ми стоїмо з Україною з цих питань, і це не зміниться“.

В інтерв'ю „Redaktionsnetzwerk Deutschland (RND)“ Міністер оборони Німеччини Аннагрет Крамп-Карренбавер заявила про подальше збільшення військових витрат на масштаб-

ну програму переозброєння на найближчі роки. Вона погрозувала Росії та Китаю і зауважила: „Росія з її ядерним арсеналом озброєно, на відміну від Китаю, є дуже неминучою загрозою як звичайною, так і ядерною зброєю“. Визнання міністром оборони Німеччини, що агресивна Росія є на порозі Європи і, отже, Німеччини, було дуже важливим. Кілька німецьких експертів висловили думку, що „Північний потік-2“ – це не економічне питання для Росії, а геостратегічне. Це – хіба нова Німеччина.

Це можуть бути позитивні зрушення, проте їм не вистачає остаточного визнання того, що єдиним способом зупинити Путіна та Росію є розташування НАТО на її кордонах. Росія вторглася в Україну і загрожує подальшою агресією. Кінцева стратегія також зрозуміла кожному. Єдине, чого бракує, – це рішучих дій щодо чіткого викладу цього пункту: НАТО – це оборонний альянс, спрямований на те, як був зформований проти СРСР, а нині – Росії, його спадкоємиці у будь-якому сенсі, включно з агресивною поведінкою. Україна є опорою цього союзу. Покійний професор Збігнев Бжезінський назвав Україну „ключовим каменем в арці“.

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Tel.: 973-292-9800 ext. 3035
e-mail: mdrich@unainc.org

UKRAINIAN FCU

WE START & END WITH U

Offering a Full Line of **PERSONAL & BUSINESS FINANCIAL SERVICES!**
ПЕРСОНАЛЬНІ ТА БІЗНЕСОВІ ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

- Checking accounts / Чекові рахунки
- Savings accounts / Ощадні рахунки
- IRA & Share Certificates / Сертифікати
- Loans / Позики
- Mortgages / Кредити на Нерухомість
- VISA® Credit & Debit Cards / Платіжні Картки VISA®
- Online & Mobile Banking / Онлайн і мобільний банкінг

Nationwide Access
Members have access to **30,000 no-fee ATMs** and **5,000 Shared Branches** nationwide through CO-OP network

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

ROCHESTER, NY | AMHERST, NY | BOSTON, MA | BUFFALO, NY | CHARLOTTE, NC
CITRUS HEIGHTS, CA | FEDERAL WAY, WA | PARMA, OH | PORTLAND, OR
RANCHO CORDOVA, CA | SYRACUSE, NY | VANCOUVER, WA | WEBSTER, NY

ukrainianfcu.org
FEDERALLY INSURED BY NCUA

**THE UNA ANNOUNCES
SCHOLARSHIPS AND AWARDS
FOR STUDENTS ATTENDING COLLEGE
IN THE 2020-2021 ACADEMIC YEAR.**

Students wishing to apply for a UNA scholarship or award must meet the following criteria:

- Have been an active, premium-paying UNA member for at least two years by **June 1st of 2020**;
- Have had a life insurance policy or an annuity, valued at a minimum of \$5,000 during the last two years (term policies excluded);
- Be enrolled in an accredited college or university in USA or Canada.

The application for a UNA scholarship or award must be postmarked no later than June 1, 2020.

For complete details and applications, please call the UNA Home Office or visit the *Our Benefits* page on the UNA website at:

www.UNAInc.org

Ukrainian National Association, Inc.
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
800-253-9862 ext. 3035

LONG TERM ANNUITIES

*FIRST YEAR RATE
ALL ANNUITY RATES
SUBJECT TO CHANGE
NOT AVAILABLE
IN ALL STATES

4.00%*
9 YEAR

3.75%*
7 YEAR

3.25%*
5 YEAR

**CALL US TODAY!
888-538-2833**

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • WWW.UNAINC.ORG

Триває оновлення...

(Закінчення зі стор. 9)

Владика Венедикт та команда Капітальної кампанії прагнуть зреалізувати всі три цілі кампанії, а саме, завершити віднову катедри, надати підтримку всім парафіям, особливо тим, що мають найбільші фінансові потреби, та розвивати адміністративні та освітні ресурси єпархії.

Покищо найбільше просунулися вперед з ремонтом та досягли певного прогресу щодо інших двох цілей. Зокрема, виділили з кампанії 100 тис. дол. для фонду, який надаватиме

підтримку парафіям, зібрали 20 тис. дол. для будівництва нової церкви парафії Івана Хрестителя в Сан-Дієго та зібрали майже 12 тис. дол. для Фонду солідарності під час Різдва. Відділ розвитку також відновив єпархіяльну щорічну кампанію „Заклик“, яка покриває адміністративні витрати єпархії, і на сьогодні зібрав понад 45 тис. дол.

Щоб підтримати або дізнатися більше про цю кампанію, відвідайте веб-сайт кампанії за адресою: www.esn-cc.org і натисніть Donate або контакуйте з Марією Кокор (maria.kokor@esnuc.org) чи Олегом Скуб'яком (o.skubiak@icloud.com).

Початок ремонту.

Відзначили 35-річчя...

(Закінчення зі стор. 9)

ня Білорусі, України та західної Росії. Люди, які жили близько радіоактивної зони, зазнали радіоактивності в 90 разів більшої, ніж у Гірошімі. ООН оголосила вибух в Чорнобилі найгіршою екологічною катастрофою в історії. Тисячі людей померли від наслідків радіоактивного випромінювання, сотні тисяч втратили здоров'я.

Трагедії можна було уникнути. Чорнобиль – це жахливий урок історії, який нагадує про системні помилки і банкрутство системи Радян-

ського Союзу, – тоталітарної структури, просякнутої брехнею, корупцією, дезінформацією та жорстокістю. Після Чорнобиля люди стали боятися радіації більше, ніж влади.

Наслідки катастрофи проявились одразу – втрата віри людей у радянську владу, початок демократизації, а також усвідомлення світом того, що від тоталітарного режиму не сховаєшся за залізною завесою. Після аварії засновано організації „Матері дітей Чорнобиля“ та Народний Рух України, яка очолила боротьбу за незалежність. Та сама система і сьогодні продовжує імперську політику Кремля і хоче охопити Україну під свою контролю.

Юрій Макар (ліворуч) під час акції у Чикаго.

НАШ АРХІВ: www.svoboda-news.com

Заслужена родина...

(Закінчення зі стор. 6)

мадського транспорту тоді ще не було і до райцентру треба було долати щодня 18 кілометрів пішки в один бік, І.Маргітич вирішив не з'являтися на виклики і перейти на нелегальне становище.

Родина почала казати, що не знає куди він подівся, а священник переховувався вдома. Віряни, опинившись без церков та священнослужителів, почали шукати можливості хоч таємно сповнювати свої християнські потреби. Так почалися підпільні богослужіння – спочатку на природі, а далі по хатах.

Дізнавшись, що в Боржавському діє І.Маргітич, до нього сходяться інші греко-католицькі священники, які перейшли на нелегальне становище. Усього їх зібралось п'ятеро: окрім І.Маргітича, Іван Роман, Петро Орос, Іван Ченгері та Іван Горінецький. Це була перша організована група закарпатських греко-католицьких священників, які підпільно діяли у найстрашніший час сталінських репресій. Переховувалися разом у Виноградівському та Іршавському районах, дуже часто в родині Маргітичів.

Лише через два роки, у 1951 році, завдяки спецоперації НКВД під виглядом вінчання, І.Маргітича та І.Романа було заарештовано. Півроку вони знаходилися в ужгородській в'язниці, поки тривало слідство. Вони нікого не зрадили, і суд засудив їх до 25 років позбавлення волі з конфіскацією майна. Покарання відбували разом в концтаборі біля Омська.

Лише після смерті Сталіна, у 1955 році, І.Маргітич повертається додому. Тут влаштовується на роботу в колгосп і працює звичайним робітником на винниці чи в шляхово-ремонтній бригаді, аби не привертати зайвої уваги влади. Однак ночами у приватних оселях за затемненими вікнами він провадить підпільну християнську діяльність: сповідає, хрестить, причащає, молиться.

До І.Маргітича йдуть люди з цілого Закарпаття – просять приїхати в Хустський, Міжгірський, Мукачівський, Тячівський, Рахівський райони. Він нікому не відмовляє. Купує мотоцикл і їздить на ньому. Вдень мусить працювати, а ночами їздить на таємні богослужіння по області. Зморений від такого виснажливого подвійного життя, у 1973 році потрапляє в аварію на мотоциклі. Півроку лежить в лікарні. Лікарі рекомендують ампутувати пошкоджену ногу. І.Маргітич не погоджується і береться за самолікування. Незагойні рани остеомиєліту кісток лівої ноги мучили його до кінця життя. Щодня він мусив двічі робити собі перев'язку.

Хворий, але незламний священник продовжує свою діяльність у каткомбній церкві на Закарпатті. У 1980

році він засновує підпільну семінарію у власному селі. Старша генерація священників відходила з кожним роком, а нових не було. І підпільна церква з часом могла зовсім зникнути. Треба було виховувати нові кадри, і І.Маргітич береться за це важке завдання.

У 1986 році КГБ нарешті вдалося напасти на слід підпільної семінарії і затримати всіх причетних на таємному богослужінні. Але це вже була горбачовська перебудова і покарання обмежили І.Маргітичу великим штрафом. Стає зрозуміло, що радянська імперія переживає великі труднощі. Починають хитатися самі підвалини всемогутньої державної машини. І.Маргітич з одnodумцями дедалі наполегливіше і відвертіше починають боротися за легалізацію репресованої церкви. В радянській пресі на І.Маргітича з'являються наклепницькі статті, аби відвернути від нього симпатії людей. Але хід історії вже не можна зупинити. У 1987 році єпископ Софрон Дмитерко з Івано-Франківська таємно висвячує І.Маргітича на єпископа, аби той мав ширші повноваження для роботи.

І.Маргітич з вірними їздить на голодування в Москву за легалізацію греко-католицької церкви. Бере участь у прес-конференції, на якій були присутні кореспонденти дев'яти країн. У ці роки владики проявляє величезну активність – їздить по всьому Закарпаттю та за його межами. Агітує, переконує, організовує, молиться. Завдяки його зусиллям південне та східне Закарпаття пробуджується до прадідівської віри. При цьому залишається жити у рідному селі, у хаті "времянці", яку збудував ще після смерті батька.

У 1993 році І.Маргітича призначено єпископом-синкелом для українців Мукачівської греко-католицької єпархії. Єпископ починає будувати храм у рідному селі, адже тут греко-католики залишилися без церкви. Будівництво величного храму та його розпис займають більше десятиліття. Але результат був гідний великої праці: збудований ним храму у рідному селі Боржавське є унікальним на Закарпатті як за архітектурою, так і за розписами.

Попри поважний вік, єпископ не перестає активно займатися не лише церковною діяльністю, а й громадською: пише статті до газет, листується з адресатами з різних країн, підтримує культурницькі проекти. Особисто сім разів зустрічався з Папою Римським Іваном Павлом II. Відстоював єдність Мукачівської греко-католицької єпархії та Української греко-католицької церкви.

Навіть його смерть на 83-році життя стала символічною. Народний єпископ помер під час богослужіння, освячуючи престол церкви у селі Пилипець на Міжгірщині. Будучи навіть німецьким, він ніколи не від-

мовляв вірникам, які його кликали за духовною потребою. Як жив у постійному русі та боротьбі, так і помер під час молитви, здійснюючи волю Божу.

ОЛЕКСА

Олексій Маргітич народився у 1937 році. Два з половиною роки, які він провів із старшим братом Іваном, наклали великий відбиток на нього. За те, що відмовився вступати в комсомол, змушений був перевестися на навчання у Берегове, де нічого не знали про його репресованого брата-священника. Закінчив залізничний технікум у Львові, а згодом Інститут залізничного транспорту у Дніпропетровську. Працював у Мукачеві інженером.

Коли І.Маргітич після аварії 1973 року півроку лежав у мукачівській лікарні, Олекса часто його навідував. В їхньому спілкуванні і зародилося бажання стати священником у підпіллі. Займався з братом і вчився в підпільній семінарії. У 1991 році висвятився на священника. Був направлений у затисянські села Виноградівщині, де переважали православні. Знаючи, що він – брат владики Маргітича, йому неодноразово погрожували. Одного разу, коли повертався з електрички додому, його по-звір'ячому побили. Нападники нічого не взяли із собою, але нанесли великої шкоди здоров'ю. До кінця життя О.Маргітич вже не оправився від побоїв. Був парохом у селі Клячаново на Мукачівщині. У 2007 році скінчилася його земляна дорога.

СЕСТРИ: МАРІЯ, МІЛКА, АННА, МАРГАРЕТА

Найстарша сестра Марія народилася у 1923 році. Через три роки у Маргітичів народилося двоє близнят – Мілка та Анна. Наймолодша сестра Маргарета, по-тутешньому Моргіта, побачила світ у 1934 році. Сестри владики мали типово закарпатську жіночу долю: були берегинями родинного вогнища. Все життя вони провели в праці: на офіційній роботі та на власному обійсті. Двоє сестер – Марія та Маргарета побудувалися на батьківій ділянці, так що жили поруч з владикою Іваном. І хоч він не мав своєї сім'ї, але все життя провів поміж сестрами та їхніми дітьми.

ЮРІЙ

Наймолодший брат Юрій народився у 1941 році. Як і старші брати, мав тягу до науки. Та марними були надії вступити до медичного інституту у Львові через репресованого брата.

Бути простим колгоспником Юрій не захотів, а тому подався на Донбас, куди набирали молодь на роботи в шахтах. Працював три роки машиністом електровоза на шахті біля Алчевська, звідки його призвали в армію. Кращим солдатам пропонували вступати до військових училищ. Ю.Маргітич збагнув, що це – шанс здобути омріяну вищу освіту. Тим паче, що військо завжди його манило. Так вступив до Оренбурзького училища зенітно-ракетних військ.

Після закінчення військового училища Юрій служив на Закавказзі, в Німецькій демократичній республіці, у В'єтнамі. Службу закінчив у Херсоні в званні підполковника. Поводився стримано, тож ніяких зауважень ніколи не мав. Хоча щороку приїжджав у відпустки на Закарпаття, багато спілкувалися з братом Іваном, якого підтримував в його християнській діяльності у підпіллі.

Коли брата святити у 1987 році на єпископа, Ю.Маргітичу через три дні наказали написати рапорт на звільнення. У 1996 році повернувся на прохання брата-владики на Закарпаття: розміняв херсонську квартиру на ужгородську. Став правою рукою владики, часто був йому за водія, виконував різноманітні доручення. З 2001 року – куратор церковної громади Святотроїцької церкви в Ужгороді. Допомігав зводити цей величний храм у сучасному мікрорайоні. До речі, син Олексій також вибрав військовою стежкою, закінчив службу підполковником у Нікополі. А чоловік онучки нині захищає Україну в зоні АТО.

Родинне обійстя Маргітичів нічим не вирізняється у селі Боржавському на Виноградівщині. Ніколи не скажеш, що тут провів майже ціле життя легендарний єпископ катакомбної церкви. Але велич видатних людей часто проявляється в їхній простоті і доступності. Мабуть, через те І.Маргітича і назвали народним єпископом, що він завжди був разом з народом, за народ і серед простого народу.

Ужгород

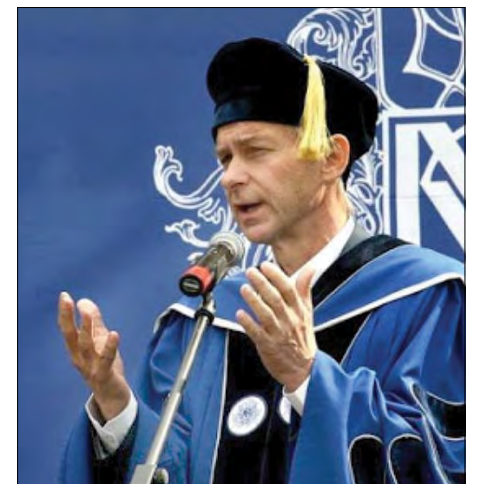
„Україна-2050“ висловлює співчуття

23 квітня року відійшов у вічність третій президент Національного університету „Кієво-Могилянська академія“ проф. д-р Андрій Мелешевич, який був президентом у 2014-2019 роках, деканом факультету правничих наук у 2005-2014 роках і професором катедри загальнотеоретичного правознавства та публічного права університету.

Д-р А. Мелешевич був також Заслуженим юристом України і членом Почесної ради Громадської організації „Україна-2050“, активно брав участь у її роботі. Він був зразком ерудованості, інтелегентності, цілеспрямованості та щирості для своїх студентів, співпрацівників та родини.

Передчасний відхід у вічність д-ра А. Мелешевича є болючою втратою для його рідних та близьких, наукового і викладацького складу Національного університету „Кієво-Могилянська академія“ та для України.

Провід Громадської організації „Україна-2050“ висловлює свої гли-

Св.п. проф. д-р Андрій Мелешевич

бокі співчуття родині, близьким та Могилянській спільноті у зв'язку з такою непоправною втратою.

Вічна пам'ять та Царство Небесне!

Евген Чолій,
президент Громадської організації
„Україна-2050“

Росія відводить...

(Закінчення зі стор. 1)

Росія останніми тижнями активно нарощувала військову присутність біля українських кордонів і в окупованому Криму. За даними розслідувачів, вона стягнула 80 тис. військових до східного кордону з Україною та в Криму. Також розслідувачам вдалося зафіксувати великий табір російських військових у Воронежській облас-

ті, за 250 кілометрів від кордону з Україною.

У Білому домі заявили, що Росія на даний час має біля кордону з Україною більше військ, ніж будь-коли з 2014 року, а в Пентагоні додали, що їх більше, ніж у 2014 році.

У Кремлі заявили, що пересування російської армії територією Росії не повинне викликати занепокоєння інших країн, зокрема України.

Радіо Свобода

ПОСТАТІ

Письменник, сценарист, журналіст

До 100-річчя від дня народження Любомира Рихтицького (Степана Любомирського) (21 квітня 1921-16 липня 1983).

З нагоди 100-річчя від дня народження Любомира Рихтицького його діти Тамара, Нестор і Ксеня вшановують пам'ять свого найдорожчого батька. 16 липня 2021 року минуло 38 літ з того часу, як відійшов у вічність наш батько, видатний письменник, журналіст та громадський діяч. Роки минають, але пам'ять його залишається в наших серцях назавжди. Хоч батько не дожив, щоб бути свідком Акту проголошення Незалежності України, щиро віримо, що ця історична подія була урочисто

та радісно відсвяткована з його побратимами на небесах. От чуємо їхні маршові оклики та грімкий спів:

*Україно! Україно!
Ми присягу складаєм тобі:
Кров'ю злиті в боях,
на крицевих шаблях
Прапор наш у столицю внести!
Україно! Україно!
Вже воскресні дзвони б'ють,
Над твоєю звільненою землею,
Сурми слави знов гудуть!*

Степан Любомирський
грудень 1963

Оксана Керч

Ця стаття була поміщена в газеті „Гомін України“ 12 жовтня 1983 року.

Ім'я Степана Любомирського (Любомира Рихтицького) появилось в 1950-их роках на широких полях українського вигнання й давало тисячним масам вигнанців знак боротьби, відгомін якої доходив з рідних земель в далекі ліси Канади, аргентинську пампу, на далекий острів Австралії. Разом з вістками про боротьбу УПА з двома-трьома документами воїнів УПА, утриваленими у формі щоденника командира Степана Хріна та чотого Островерха – повісті Степана Любомирського були бальзамом на рани тих людей, що починали нове життя в новому світі, не маючи сили забути й відірватися від покинутої України. Згадані щоденники порушували найніжніші струни душі – витискали гіркі сльози, бо ж командири в героїській боротьбі склали свої юні голови, повісті Любомирського викликали надії, що не все ще утрачене, що боротьба в підпіллі триває, і вона

мусить увінчатися перемогою. Читач вірив авторові, що його герої переможуть. Що подавало ті надії?

Повісті Любомирського були чимось зовсім новим, першою ластівкою в нашій літературі. Читачеві здавалося, що герої тих повістей – живі люди, місця, куди просувалися вони з високо піднесеним коміром дощовика – реальні. Ми знали добре тих молодих людей з насуненим на очі капелюхом, з тим піднесеним коміром, що закривав половину обличчя, це були наші товариші, ми зустрічали їх в студентських домітках, на вулицях наших міст. Хоч їхні прізвиська не завжди вимовлялися голосно, але ми їх знали, пам'ятали. Вони виконували сміливі напади на поштові будинки, вони вривалися до советського консульства, вони робили замах на польських винищувачів українського населення Галичини. І разом з тим вони з'являлися в несподівану хвилину серед нас з звичайним усміхом на молодому обличчі, нічим не відрізняючись від молоді тих років.

С. Любомирського знали дивізійники, дрогобичани, ті що після війни

опинилися в Мюнхені. Але для нас, що попали в інші зони окупованої Європи – автор повістей був великою невідомою. Ми уявляли собі його як героя його повістей. Чомусь здавалося, що він мусів бути теж підпільником – так добре знав закони підпільної боротьби і писав так, якби знаходився в найцентральнішому місці акції.

У нас збереглися повісті С. Любомирського, пожовклі картки, обчитані вдесьте різними читачами. Їх читали ми, наші діти, приятелі, знайомі. Ці повісті були нашою візитовою картою, для так званої старої еміграції Аргентини, довгі роки обриваної советською агентурою, що ми зрадили свій народ і втекли з України від його гніву. Ми давали читати ці книжки різним особам і тим, що вірили нам, і тим, що слухали повсякденну московську пропаганду, і тим, що служили москалям за шмат гнилої ковбаси. Чи переконали ми тих останніх – трудно сказати, але в той спосіб ми доливали по краплі в неспокійні душі обманених сумніви і недовіря до ворожої агентури, яка, обіцяючи золоті гори, підготовляла темні маси емігрантів до повернення „на родину“.

В нас є докази на те, що деякі, що вже готувалися віддавати аргентинські пашпорти й брати советські – відмовилися від цього й сказали: ми ще почекаємо. Жили довго так, поживемо ще...

Прошли роки. Написавши й видавши в Мюнхені книжки, С. Любомирський не замовк. Чи мав він добру критику на свої твори, вже не пам'ятаємо. Чи оцінив хто ці нашвидкоруч, немов поспішаючи, змальовані неймовірні пригоди підпільників, чи віддали молодому авторі належне? В ті часи таборів республік наша література переживала золоту епоху. Багато старших письменників, з славним ім'ям, особливо з східної України, а також молоді таланти, що тільки у вільному світі мали можливість вияву, писали й друкували і на них звернули увагу. Були шукання форм, ідеологічні суперечності, полемічні двобої, шукання розв'язки іноді нерозв'язаних проблем. В гаморі тих боїв загубилося ім'я автора прецікавих пригодницьких повістей, що могли започаткувати новий період української літератури. С. Любомирський виїхав як сотні інших з Європи за океан в пошуках можливостей вижити, заснувати родину. Він набув професію, опанував мову, що дало йому можливість жити в новому світі і далі працювати.

Одна повість „Прометеїв вогонь“ появилася в Англії, а три рукописи чекають їх появи.

Коли з'явилася одного дня можливість створити український фільм, ім'я С. Любомирського виникло враз з безгоміння – за його сценаріями появилися перші спроби українського фільму.

Це можна було передбачити. Адже ж „Жорстокі світанки“ і „Ніколи не забуду“ якнайкраще надавалися до фільму. Кіномистецтво – надзвичайно дорога галузь культури й щоб бути на тому рівні, на якому воно сьогодні стоїть – потрібно дуже бага-

Любомир Рихтицький (Степан Любомирський)

то досвіду, смаку й професійності. І все ж при наявності аматорів та при недостатці режисера, фільми з повістей С. Любомирського мали всі дані бути добрим починком. Не зважаючи на вище згадані мінуси, вони залишаться в нашій молодій кінопродукції мистецьким фактом завдяки повістям С. Любомирського.

Слава С. Любомирського як автора сценаріїв знову кинула в безвісті, щоб його талант знайшов собі нове й надійне місце в журналістиці. Виринав журналіст вже під правдивим ім'ям Любомир Рихтицький. Читачі його статей знайшли в ньому дивовижно працюючого журналіста, який поза заробітковою працею, що забирала в нього цілий день, знаходив сили для читання і писання з таким молодечим запалом і з таким почуттям відповідальності, яка закривала його у важкі повоєнні роки до письменницької праці. Він знав про що і як писати. Роки журналістичної праці в гіркі часи емігрантського безвихіддя боролися за те, бути чи не бути українському духові в чужому світі і треба признати, що так як колись молодечі повісті, так зрілі погляди тверезого політика поклали слід на нашому житті.

З тієї пори для нас С. Любомирський-Рихтицький став близькою особою, якої не бачивши ввічі, ми мали з ним постійний духовний зв'язок. І ось одного разу несподівано ми зустрілись і познайомились з ним у Чикаго, де він жив до останніх своїх днів. Він виявився саме таким, яким можна було чекати по прочитанні його повістей. Високий з манерами справжнього джентльмена, дотепний, розумний і скромний. Ось так міг виглядати герой його повістей – підпільник, вояк, патріот. Вояцька постава й тонка інтелігенція підсилена вічним шуканням і вічним вдосконалюванням доповнювали образ.

І ось його не стало. Так нежданно, так скоро обірвалася нитка його неспокійного, твердого життя.

Залишився після нього чималий багаж статей, коментарів і добра пам'ять про людину, що віддавала громаді свої сили й час. І залишилися пожовклі сторінки розтріпаних від старости книжок – тих пригодницьких історій, на яких виховувалося наше покоління і погано було б, якби на них не вчилися щирого патріотизму наші внуки, які Україну не бачили і ніякого уявлення не мають про героїські вчинки українських підпільників, що поклали молоде життя за волю нашого народу.

KULINSKI MEMORIALS

809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027

KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available

anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)

UNION, NJ 07083

908-964-4222 • 973-375-5555

www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

Ділимося сумною вісткою, що 22 березня 2021 року у Concord, Massachusetts відійшла у вічність наша найдорожча, незабутня Мама і Бабця

**св. п.
ДАРІЯ ЛИСА
(з дому Антохій)**

народжена 1937 року у Чернівцях, Україна, дочка бл. п. Митр. Прот. о. Миколая та св. п. Добродійки Ольги Антохій. Залишивши Україну під час Другої світової війни, родина о. Антохія проживала скитальським життям в Австрії та Німеччині. Після війни поселилися в Таборі Переміщених осіб ім. Орлика в Берхтесгадені, Німеччина. У 1950 році емігрували до США і поселилися в місті Міннеаполісі, штат Міннесота, де покійна закінчила університетські студії в 1959 році. У 1960 році одружилася з д-ром Анатолієм Лисим, з яким прожила 53 роки, до часу його смерті у 2013 році.

Подружжя Лисих любили подорожувати та приймати гостей в своїх домах в Міннеаполісі, в Києві, чи на Флориді. Вони постійно підтримували ряд українських культурно-громадських, наукових та суспільно-політичних організацій. Особливу увагу приділили молодим художниками та артистам з України, часто влаштовуючи їм вистави та концерти в США. Найбільшу увагу покійні д-р Анатолій і Дарія приділили молодечій організації ОДУМ, де вони понад 30 років організували літні юнацькі та виховні табори, та започаткували 50-річну традицію навчання молоді українського походження та громади Міннеаполіса мистецтва писання писанок.

Похорон відбувся 27 березня 2021 року в Українській православній церкві св. Михаїла та св. Юрія в Міннеаполісі, а поховання на цвинтарі Hillside.

У глибокому смутку залишилися:

син Богдан Лисий з дружиною Лесею,
дочка Наталія Ріланд з чоловіком Марком,
дочка Соня Смик з чоловіком Андрієм,
семеро внуків:
Саша, Калина і Микола Ріланд,
Тетяна та Емілія Смик,
Лев та Ніка Лисі.

Замість квітів на свіжу могилу, родина просить складати пожертви на Церкву св. Михаїла та св. Юрія в Міннеаполісі, на церкву св. Михаїла в Pinellas Park, Florida, або на Центр Мистецтва Києво-Могилянської Академії.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

З великим смутком ділимося сумною вісткою, що відійшов у вічність

професор Андрій Мелешевич

президент Національного Університету „Києво-Могилянської Академії“ (2014-2019), декан факультету правничих наук НаУКМА (2005–2014)

Колектив та спільнота Національного Університету „Києво-Могилянська Академія“, та Рада директорів Києво-Могилянської Фундації складає щирі співчуття рідним та близьким Андрія Анатолійовича, а також академічному середовищу.

Нехай спочиває з Богом! Хай земля йому буде пухом!

Вічна пам'ять! Царство небесне!

З великим сумом ділимося вісткою з родиною і знайомими, що 23 квітня 2021 року відійшла у вічність наша дорога Мама

св. п. Богдана Мельничук

нар. 4 квітня 1926 року в Тернополі, Україна.

Залишилися у смутку:

донька - Леся Гіна з чоловіком Юрієм
син - д-р Стефан Мельничук з жінкою Шармілою
улюблені внуки - Дорко і Стефан Гіна та Кристфер і Емілі Мельничук
брат - д-р Ярослав Стеткевич з дружиною Сузен

Відвідини і панахида відбулися 9 травня, від 4:00 до 8:00 год. веч., McCracken Funeral Home, 1500 Morris Ave., Union, NJ. McCrackenfuneralhome.com

Заупокійна Служба Божа – 10 травня о 10:00 год. ранку в Українській церкві св. Володимира, 309 Grier Ave., Elizabeth, NJ, а відтак поховання на цвинтарі св. Андрія, South Bound Brook, NJ.

Вічна їй пам'ять!

VARSHAVSKY MONUMENTS

1152 Route 10 West, Suite N, Randolph, NJ 07869

862-219-5344

E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ • МАВЗОЛЕЇ

Великий вибір граніту • Індивідуальний дизайн
Гравірування на граніті • Керамічні фотографії на пам'ятники
Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

MONUMENTS

Oblast Memorials Co.

PO Box 746, Chester, NY 10918

Tel : 845-469-4247

Custom Designed Quality Monuments

Serving NY/NJ/CT Cemeteries

e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com

web site: www.oblastmemorials.com

BILINGUAL HOME APPOINTMENTS

У глибокому смутку повідомляємо, що в п'ятницю, 16 квітня 2021 року, проживши 84 роки, відійшла у вічність наша найдорожча Мама, Сестра, Тітка і Свекруха

св. п. Марія Офелія Смішлевич

Похоронні відправи відбулися 23–24 квітня в Lytwyn & Lytwyn Funeral Home та Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж.

Вічна їй пам'ять!

Пожертви в пам'ять Покійної можна складати на ЗУАДК – United Ukrainian American Relief Committee у Філядельфії.

Позикові програми відповідно до ваших потреб!

Придбайте житло своєї мрії лише з початковим внеском в 5% !

Тепер лише з початковим внеском в 5% та приватним іпотечним страхуванням (PMI) ви можете придбати нове житло. Якщо у вас немає коштів на очікуваний початковий внесок в 20% або Ви не бажаєте витратити стільки грошей, а хочете інвестувати їх іншим способом - ця нова пропозиція може бути саме тим що ви шукаєте.

Вперше купляете житло?

Ще одна унікальна пропозиція від SUMA FCU. Пропонуємо нашим членам які вперше купують житло, рідкісний шанс придбати нове житло лише з початковим внеском в 10% без будь-якого додаткового покриття PMI. Також запитуйте в нас про інші державні гранти, доступні покупцям першого житла.

Скористайтесь перевагами програми SBA PPP для малого бізнесу

Урядова програма захисту зарплати, "SBA PPP", закінчується 31 травня 2021. SUMA FCU вже допомогла багатьом нашим членам пройти через процес подання заявки та швидко отримати позики з наднизькими відсотками, щоб допомогти малим бізнесам у цей важкий період. Додаткових зборів немає. Ці позики можуть бути повністю прощені, якщо вони будуть використані для відповідно визначених комерційних витрат.

Звертайтеся до наших представників для отримання додаткової інформації про одну з вищезазначених програм або будь-які інші фінансові питання які у вас можуть виникнути. Ми готові надати вам найкращі ставки та індивідуальний підхід, який ви завжди очікуєте від SUMA FCU.

ВІДДІЛИ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ СУМА

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

SUMAFcu NMLS# 527694

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org